

1123/21

ZAŁĄCZNIK NR 1

PROJEKT

UCHWAŁA Nr

Rady Miejskiej Wrocławia z dnia

w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. z dnia 6 kwietnia 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) w zw. z art. 42, art. 44 ust. 1, 2, 3a i 3b oraz art. 45 ust. 1 pkt 1 - 11) Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Ochronie Przyrody (tekst jedn. z dnia 22 listopada 2019 r., Dz.U. z 2020 r. poz. 55) Rada Miejska Wrocławia, uchwala co następuje:

§ 1. Ustanawia się użytek ekologiczny "Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy" o powierzchni 26 ha, położony we Wrocławiu na terenie Osiedla Kuźniki, którego granice przedstawiono na załączniku graficznym do niniejszej uchwały, zwanym dalej "Użytkiem Ekologicznym".

§ 2. Użytek Ekologiczny obejmuje działki ewidencyjne położone we Wrocławiu, o następujących numerach:

1/1, 2/2, 3, 4, 5/2, 5/3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21/3, 21/4, 21/5, 22/1, 22/2, 22/3, 23, 24/2 (część), 25/1, 25/3, 27/3, 28, 29/2, 30/1, 30/4 (część), 30/5, 31/2, 32/3, 32/5, 32/6 arkusz AR-1, obręb Kuźniki;

1/3, 1/5, 2/31, 7/6, 8/1, 12/1, 15/33, 15/35 (część), 15/36, arkusz AR-2, obręb Kuźniki;

30/5, 32/2, 34, 36/4 (część), 36/5 (część), 36/8, 36/11, 37/4, 38/2, 38/3, 152/4 (część) arkusz AR-5, obręb Kuźniki;

oraz działkę nr 60 arkusz AR-6, obręb Żerniki

za wyjątkiem tych części nieruchomości będących działkami, rozumianymi jako podstawowa jednostka przestrzenna rodzinnego ogrodu działkowego, w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 roku o Rodzinnych Ogrodach Działkowych (Dz.U.2017.2176 t.j.).

§ 3. Celem ustanowienia Użytku Ekologicznego "Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy" jest ochrona mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk rzadkich a także chronionych gatunków roślin i zwierząt, ich ostoi oraz miejsc rozmnażania lub miejsc sezonowego przebywania.

§ 4. Na obszarze użytku ekologicznego zabrania się:

1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;

2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

3) uszkodzania i zanieczyszczania gleby;

4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;

7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;

8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

10) zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;

11) umieszczania tablic reklamowych.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą:

1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;

3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;

4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

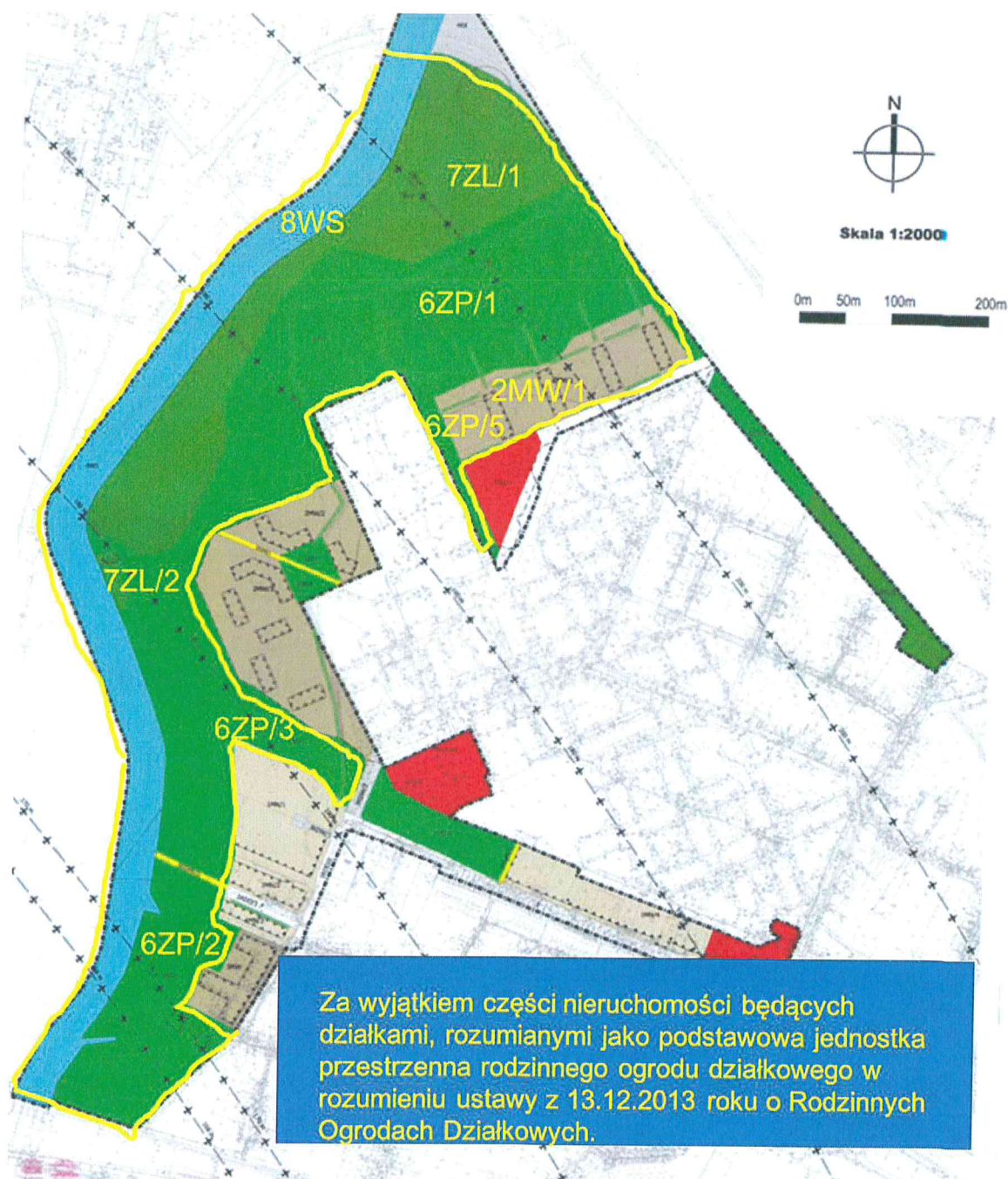
§ 5. Zakres ochrony czynnej obejmuje przeciwdziałanie sukcesji (zarastaniu) łąk i pastwisk, występujących na obszarach gminnych poprzez wypas i koszenie z usunięciem biomasy oraz częściowe usunięcie krzewów z pozostawieniem ich w kopcach.

§ 6. Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym powierza się Prezydentowi Miasta Wrocławia.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wrocławia.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

ZAŁĄCZNIK NR 2: PLAN PROJEKTOWANEGO UŻYTKU EKOLOGICZNEGO

UZASADNIENIE PROJEKTU UCHWAŁY

w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy”

§ 1

Celem Uchwały „Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy” są następujące przesłanki:

1. ODPOWIEDŹ NA POWAŻNE ZMIANY ŚRODOWISKOWE I INFRASTRUKTURALNE REGIONU, MIASTA I OSIEDLA KUŹNIKI

- 1.1. Rada Miejska Wrocławia w Uchwale nr XXVIII/760/20 z dnia 22 października 2020 r. wezwała do przystąpienia zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia w celu dostosowania ustaleń kierunkowych do nowych strategicznych priorytetów i uwarunkowań związanych z rozwojem funkcjonalno-przestrzennym miasta oraz zmieniających się wyzwań środowiskowych.
- 1.2. **Miasto Wrocław dostrzega więc potrzebę korekt miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.** Kilka ostatnich lat udowodniło, że kryzys klimatyczny jest realnym zagrożeniem również dla naszego regionu. Miasto Wrocław podejmuje szereg działań i uchwał, których efekty mają odwrócić niekorzystne zmiany klimatyczne oraz poprawić sytuację bytową mieszkańców. Postulat ochrony terenów zielonych i miejsc naturalnej retencji wód podnoszą takie dokumenty jak uchwała nr XIII/342/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 września 2019 roku (której wnioskodawcą był Prezydent Wrocławia, Pan Jacek Sutryk) **w sprawie przeciwdziałania postępującemu kryzysowi klimatycznemu i Miejskim Planie Adaptacji do zmian klimatu do roku 2030.**
- 1.3. Blisko dekadę temu Uchwałą Nr XXXVI/825/12 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2012 r. uchwalono Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego nr 392 „Kuźniki w Dolinie Ślęzy” (zwany dalej Planem). **Decyzja o uchwaleniu Planu, pozwalająca na zabudowanie terenów zielonych, powstała w zupełnie innych okolicznościach. W tym czasie Wrocław nie był w stanie alarmu klimatycznego, a świadomość zagrożeń klimatycznych i ekologicznych mieszkańców (również władz miasta), była na zupełnie innym poziomie. Wtedy też mieszkańcy Osiedla Kuźniki nie mierzyli się z tak ekspansywną zabudową, która de facto likwiduje spore obszary zieleni osiedla.**
- 1.4. W czasie ostatnich 10 lat Osiedle Kuźniki (planowane w latach 80. jako kameralne, zamknięte architektonicznie osiedle) zostało rozbudowane o kilka nowych osiedli zagęszczających obecną zabudowę jego starej części, ale także nowe osiedla i budynki ingerujące w tkankę zieloną, gdzie na przykład buduje się pierścieniem wokół Lasu Kuźnickiego. Zburzyło to pierwotne założenia architektoniczne i komunikacyjne Osiedla oraz naraża unikalne w tej części Wrocławia zasoby naturalne i biosystem Doliny Ślęzy.
- 1.5. Tymczasem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia (podjętego Uchwałą Nr L/1177/18 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 stycznia 2018 r., zwane dalej Studium Uwarunkowań), w karcie Jednostki Urbanistycznej E3 Kuźniki, sekcja „wyzwania dla jednostki” zwraca uwagę na:
 - zachowanie odpowiedniej proporcji między nowopowstającą zabudową a terenami zieleni;
 - podniesienie jakości istniejących przestrzeni publicznych i wykreowanie nowych, spójnych powiązań dostępnych dla wszystkich mieszkańców;

- Podniesienie jakości terenów zielonych oraz stworzenie powiązań z rzeką Ślężą i Parkiem Milenijnym.
- 1.6. Wspomniana Karta Jednostki zawiera też nieaktualne informacje na temat liczby mieszkańców (obecnie kuźniczan jest 6900 a nie jak opisano 5400). Nieaktualne są także zapisy o „dużych przestrzeniach międzyblokowych”. W okresie 2017 – 2021 powstały tu nowe osiedla: SM Triada zagęściła zabudowę między budynkami wielorodzinnymi a infrastrukturą jednorodzinną w rejonie ulicy Hermanowskiej, powstała Zatoka Pucka przy ulicy Puckiej, budowane są kolejne budynki pod lasem w rejonie ulicy Sarbinowskiej, obok planowana jest inwestycja SM Piast a przy ulicy Hermanowskiej wybrano projekt kilkutyśięcznego osiedla w ramach programu Mieszkania Plus.
 - 1.7. Przygotowana Uchwała jest więc odpowiedzią na postulaty Urzędu Miasta Wrocławia w zakresie lepszego dopasowania przestrzeni miejskich do nowych **uwarunkowań związanych z rozwojem funkcjonalno-przestrzennym miasta oraz zmieniających się wyzwań środowiskowych miasta i regionu.**

2. UWARUNKOWANIA EKOLOGICZNE: POGARSZAJĄCA SIĘ SYTUACJA DOLINY ŚLĘZY W REJONIE OSIEDLA KUŹNIKI W ZAKRESIE OCHRONY GATUNKOWEJ

- 2.1. Priorytetem jest zachowanie bioróżnorodności, utrzymanie i częściowe rozszerzenie korytarza **ekologicznego Doliny Ślęzy**. Tereny, o które wnioskujemy z przeznaczeniem na użytek ekologiczny, stanowią część korytarza ekologicznego Doliny Ślęzy a także przedłużenie migracji gatunków obszarów Natura 2000 oddalonych o 4 km (Las Pilczycki).
- 2.2. Komitet podejmuje obecnie stosowne kroki do przygotowania pełnej inwentaryzacji przyrodniczej terenu, na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku, dotyczącego ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016.2183), dobierając obecnie ekspertów.
- 2.3. Dolina Ślęzy została wskazana w Studium uwarunkowań jako teren zieleni dominującej, odznaczający się najwyższą rangą przyrodniczą, o szczególnych walorach przyrodniczych i środowiskowych.
- 2.4. Przyjęta Uchwała ma chronić siedliska przyrodnicze: rzadkie stanowiska chronionych gatunków roślin, ptaków, zwierząt oraz ich ostoi a także miejsca rozmnażania i sezonowego przebywania gatunków. W szczególności mieszkańcy zaobserwowali rodzinę bobrów europejskich (para wraz z młodym osobnikiem, starorzecze Ślęzy, teren 6ZP/2), wydry, kokoszki zwyczajne, czaple siwe, ważki trzepli zielonej (teren 6ZP/1, 7ZL/2). Na wskazanych terenach (to oczko wodne i starorzecze Ślęzy) bytuje wiele gatunków płazów: żaba jeziorkowa, moczarowa, trawna oraz ropucha szara. Na terenie 2MW/1 stwierdzono występowanie zaskrońca zwyczajnego a także ptaków zwyczajowo bytujących jedynie w niskich zaroślach i pojedynczych kępach drzew: wilgi zwyczajnej, żołą, gąsiora, piecuszka i dzięcioła dużego (załącznik: zdjęcia gatunków).
- 2.5. Wzmiankowane tereny zamieszkuje również nietoperz z gatunku mopek (*Barbastella barbastellus*), ściśle związany z siedliskami leśnymi a żerujący na ich skraju, o którym wzmiankuje „Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Wrocławia na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”.

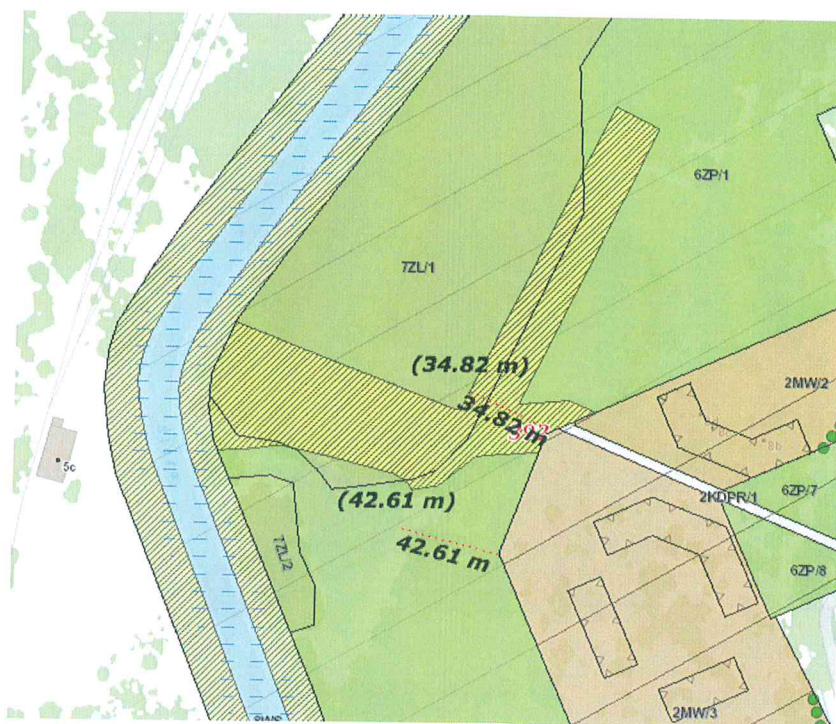
- 2.6. Z owadów, wg „Oceny przyrodniczej terenów zielonych przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu” przygotowaną przez prof. Dariusza Tarnawskiego (zwana dalej Ekspertyzą Entomologiczną, załącznik) na szczególną uwagę zasługuje motyl modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*). Gatunek podlega ochronie w całej Unii Europejskiej (kod gatunku: 6179), ujęty również w Polskiej Czerwonej Księdze. W naszym kraju podlega ścisłej ochronie. Wymieniany go również „Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce” (GŁOWACIŃSKI 2002) oraz „Polska czerwona księga zwierząt” (GŁOWACIŃSKI, NOWACKI 2004). W Europie gatunek został określony jako bliski zagrożenia (NT – Near Threatened) i umieszczony w Czerwonej Księdze gatunków zagrożonych, opracowanej przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN). Z tym samym statusem figuruje na Europejskiej Czerwonej Liście Motyli. Każde jego stanowisko jest bezcenne. Najbliższe znajduje się na obszarze Natura 2000 w Lesie Pilczyckim i wysoce prawdopodobne jest, że gatunek ten migruje Doliną Ślęzy. Na terenie Unii Europejskiej gatunek jest powodem powoływania obszarów specjalnej ochrony w ramach sieci Natura 2000.
- 2.7. Obserwacje mieszkańców potwierdzają również występowanie *Euphydryas maturna*, motyla z rodziny rusałkowatych zwanego przeplatka maturna (kod gatunku: 1061). Owad ten objęty jest w Polsce ścisłą ochroną gatunkową, jest również chroniony w całej Unii Europejskiej na mocy tak zwanej dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. W Polsce występuje wyspowo tylko w kilkunastu izolowanych miejscach (Podlasie, Mazowsze, Lubelszczyzna i właśnie Dolny Śląsk). W trakcie próby inwentaryzacji 5 – 6 sierpnia 2020 roku (Ekspertyza entomologiczna) nie udało się go zaobserwować, jednak wg wspomnianej Ekspertyzy „na obrzeżach Lasu Kuźnickiego i nad rzeką Ślężą są dogodne i właściwe siedliska dla tego gatunku motyla”. Ze względu na obserwacje gatunku w pobliskich korytarzach Ślęzy i Odry oraz idealnych warunkach hydrogeologicznych łąki, a przede wszystkim dzięki bogatemu występowaniu na terenie łąki Kuźnickiej grup i pojedynczych stanowisk jesionów wyniosłych (*Fraxinus excelsior*). To jedyny gatunek drzew, na których dochodzi do rozwoju larwalnego tych rzadkich motyli. Dlatego też kilkudziesięciu jesionom wyniosłym, zinwentaryzowanym na terenach 2MW/1, 6ZP/1 i 6ZP/2 należy zapewnić ochronę, zakazać wycinki oraz zachować dotychczasowe stosunki wodne.” Wg prof. Dariusza Tarnawskiego należy też ograniczyć odpływ wody, np. poprzez budowę zastawek na rowie melioracyjnym biegnącym wzdłuż brzegu Lasu Kuźnickiego.
- 2.8. Podobnie na ten temat wypowiada się Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w piśmie do Społecznego Komitetu Zielone Kuźniki z dnia 24 sierpnia 2020 roku sygnowanym nr WPN.600.1115.2020.AR: „Tutejszy organ przychylił się do opinii, iż przedmiotowe tereny stanowią siedlisko wielu gatunków roślin i zwierząt (w tym gatunków zwierząt chronionych, jak płazy i ptaki) charakteryzując się tym samym dużą wartością przyrodniczą w skali miasta. Zachowanie ww. terenów zielonych (zwłaszcza oznaczonych symbolami 6ZP/1 i 6ZP/2) a także terenu Lasu Kuźnickiego jest szczególnie istotne ze względu na zachowanie drożności korytarza ekologicznego wzdłuż Ślęzy. W związku z powyższym na tych terenach zaleca się ograniczenie ingerencji w środowisko przyrodnicze”.
- 2.9. Z pewnością dla zachowania tych rzadkich i chronionych gatunków należy utrzymać bioróżnorodność Doliny Ślęzy w rejonie Osiedla Kuźniki. Wymaga to zatrzymania kolejnych inwestycji, przede wszystkim zaprzestania procesu drenowania terenu przy Lesie Kuźnickim (jedno z drugim jest nieodwracalnie związane). Dlatego jednym z celów niniejszej Uchwały jest postępowanie zmierzające do zmiany zapisów w Miejscowym Planie Zagospodarowania

Przestrzennego nr 392 dotyczące terenu 2MW/1 (zmiana funkcji z „zabudowa wielorodzinna” na tereny zielone i zieleni parkowo – leśna celem organizacji również w tej części Łąki Kuźnickiej Użytku Ekologicznego).

3. SPODZIEWANE ZNISZCZENIE STOSUNKÓW WODNYCH EKOSYSTEMU ŁĄKI KUŹNICKIEJ

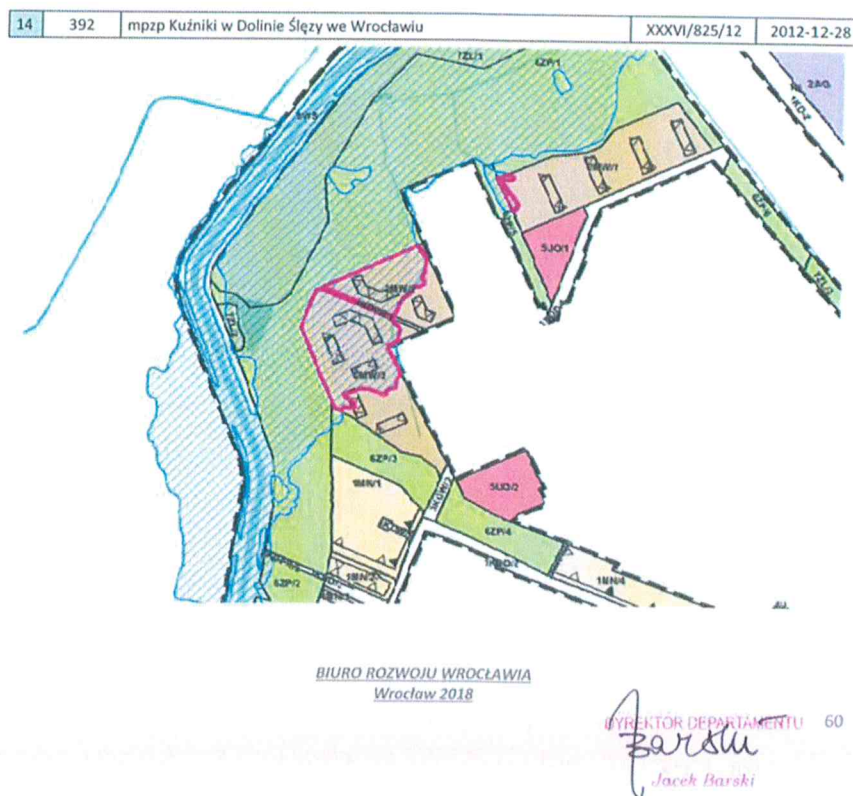
- 3.1. Sekwencja kolejnych działań człowieka ponad wszelką wątpliwość zniszczy **stosunki wodne Łąki i Lasu Kuźnickiego**. Wg ustaleń *Prognozy Oddziaływania na Środowisko ustaleń projektu Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia z 2017 roku*, zwana dalej Prognozą Oddziaływania, na str. 8 stwierdza: „poziom wód gruntowych dla Doliny Ślęzy (od Kozanowa po Nowy Dwór) wynosi poniżej 1 m ppt.”
- 3.2. Mieszkańcy okolicznych domostw od kilku miesięcy donoszą *Komitetowi Społecznemu Zielone Kuźniki*, o wodzie stojącej w piwnicach w pobliżu realizowanej inwestycji na terenie 2MW/2 (ulica Pucka, Hermanowska, Sarbinowska). Tak więc stosunki wodne zostały już zaburzone, a kolejne, planowane inwestycje będą problem pogłębiać.
- 3.3. Studium uwarunkowań wskazuje zalecenia dotyczące polityki adaptacji do zmian klimatu. Na stronie 196 czytamy: „Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych pogłębiają się. Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla prowadzonej lub planowanej działalności: to zwiększone ryzyko powodziowe, deficyt wody, obniżenie poziomu wód gruntowych”.
- 3.4. Dalej w Studium czytamy: „Wrocław zagrożony jest bezpośrednio szczególnie trzema zjawiskami: intensyfikacją miejskiej wyspy ciepła i silnymi ulewami powodującymi podtopienia oraz suszą sprzyjającą deficytowi wody. Miejska wyspa ciepła jest efektem zaburzonego przez powierzchnie sztuczne przebiegu procesów wymiany energii między podłożem a atmosferą. Dodatkowo wzmacnia ją wzrastająca temperatura, co sprzyja stresowi cieplnemu. Należy dążyć do:
 - wprowadzenia, na obszary między zabudową mieszkaniową a terenami otwartymi, pośredniej strefy zagospodarowania w postaci zabudowy ekstensywnej lub terenów zieleni,
 - uwzględnienia w planowaniu przestrzennym konieczności zwiększania obszarów zieleni i obszarów wodnych, stanowiących korytarze przewietrzające zabudowę śródmiejską,
 - tworzenia warunków dla bioróżnorodności,
 - wykształcenia pasm zieleni o strukturze sprzyjającej przyspieszeniu prędkości wiatru, m.in. równoległych pasm zieleni wysokiej, doprowadzających czyste powietrze do obszarów centralnych miasta”.
- 3.5. Opracowana przez dr Sylwestra Krańnickiego Ekspertyza Hydrologiczna „Oddziaływanie zabudowy terenów podmokłych na zasoby wodne i topoklimat osiedla Kuźniki we Wrocławiu” (zwana dalej Ekspertyzą Hydrologiczną, załącznik) stanowi jak następuje: „Z budową budynków mieszkalnych na ww. terenie wiąże się szereg negatywnych oddziaływań na wody podziemne. Pierwszym z nich jest drenaż wód podziemnych zarówno z wykopów

- budowlanych jak i spod postawionych budynków. Jeśli na danym terenie instalacje drenarskie są zainstalowane na stałe, to jego zasoby wodne zostaną na trwale uszczupłone. Przykładowo, jeśli na obszarze ww. obszarów o łącznej powierzchni 8,8 ha, zwierciadło wód podziemnych zostałoby trwale obniżone o 1 metr, to zasoby statyczne wód podziemnych na tym obszarze zostaną uszczupłone o około 15.000 m³. Oddziaływanie дренаżu wód podziemnych zostanie również obniżone na terenie otaczającym obszar inwestycyjny. Jest to oddziaływanie potencjalnie szkodliwe dla siedlisk podmokłych w dolinie Ślęzy.”
- 3.6. Jeśli na terenie 2MW/1 miałyby powstać garaże podziemne dla czterech budynków, wznoszonych do 4. i 5-tej kondygnacji, należałoby wybrać 15 – 20 metrów poniżej obecnego lustra wody, zalegającego na tym terenie poniżej 1 m ppt (por. ust 3.1. par. § 1). Dotarcie do tzw. ziem rodzimych, na których fundamenty można stawiać to krańcowy дренаż łąki przy Lesie Kuźnickim. Pewna katastrofa ekologiczna terenu 6ZP/1. Nie ma możliwości, aby taka operacja nie wpłynęła na stosunki wodne, co równa się zanikowi obecnej biosfery łąki Kuźnickiej.
- 3.7. Inwestycja na obszarze 2MW/1 (2-hektarowa działka z budynkami wzniesionymi do 18 metrów) poza wydrenowaniem milionów ton wody stworzy kolejną masywną wyspę ciepła. Wg ekspertyzy hydrologicznej rozpocznie się wysychanie otuliny, czyli łąki a w bardzo bliskiej przyszłości możliwy jest zanik Lasu Kuźnickiego.
- 3.8. Otulina i strefa ekotonowa jest tu bardzo wąska: miejscami (teren 2MW/2 i 2MW/3 czyli np. wznoszona inwestycja SM Triada oraz planowana SM Piast) to 35 metrów od ściany lasu i 42 metry od oczka wodnego:

Ryc.1: Odległość inwestycji 2MW/2 i 2MW/3 od ściany Lasu Kuźnickiego i oczka wodnego.
Źródło: System Informacji Przestrzennej Wrocławia

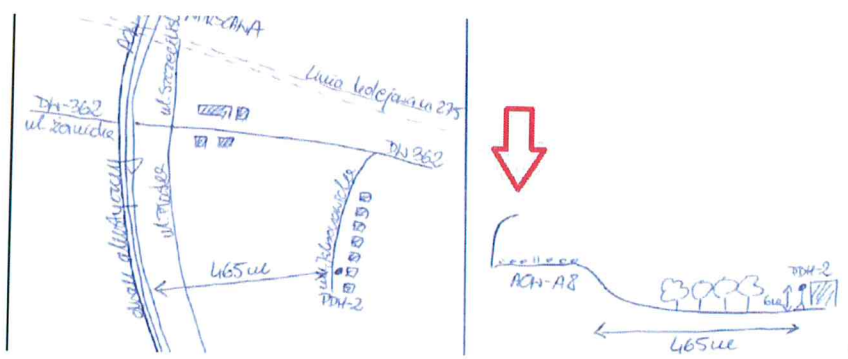
- 3.9. Istotnym w proponowanej Uchwale jest również sposób odprowadzania wody z osiedla Kuźniki do Ślęzy. Działa on w ten sposób, że jeśli poziom Ślęzy jest wyższy niż woda zebrana z kanałów ściekowych Osiedla, jaz na Ślęzy zamyka się. Woda jest wylewana na łąkę. Z taką sytuacją mamy do czynienia przynajmniej raz w miesiącu: łąka Kuźnicka stoi w wodzie. Koncepcja budowania 4-5 kondygnacyjnych budynków przy tak skonstruowanym systemie hydrologicznym wydaje się więc kolejną ważną przeszkodą.
- 3.10. Oddziaływanie intensywną zabudową na ekosystem tego miejsca (wybranie setek tysięcy ton wody) jest dla nas oczywiste i potwierdza to Ekspertyza Hydrologiczna: łąka wyschnie. Zginą gatunki, później zacznie zanikać Las Kuźnicki. Pośrednio temperatura Miasta zostanie podniesiona.
- 3.11. Na Osiedlu Smolec taka inwestycja w zabudowie jednorodzinnej zakończyła się inną katastrofą: developer wybudował na terenie podmokłym niską zabudowę: w garażach i komórkach lokatorskich podchodzi woda a mieszkania są zagrzybione. Tu mamy do czynienia z zabudową 4-5 kondygnacyjną z podziemnymi garażami. Działania tego rodzaju są niezgodne z zapisami Uchwał Rady Miejskiej, np. „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu”.
- 3.12. Studium częściowo, a fragmentami w całości, nie zawiera nowych okoliczności, na przykład w zakresie zagrożenia powodziowego (mapy ISOK aktualizowane w 2015 roku, które stały się przyczyną nieaktualnych zapisów w Studium). Obecna zabudowa na terenie SM Triada i SM Piast, to teren w przeważającej części zalewowy, co właśnie pokazują zaktualizowane w 2015 roku plany zagrożenia powodziowego ISOK.

Ryc. 2: tereny zalewowe oznaczono różowym obrysem. Załącznik 14 do Oceny aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia i miejscowych MPZP.

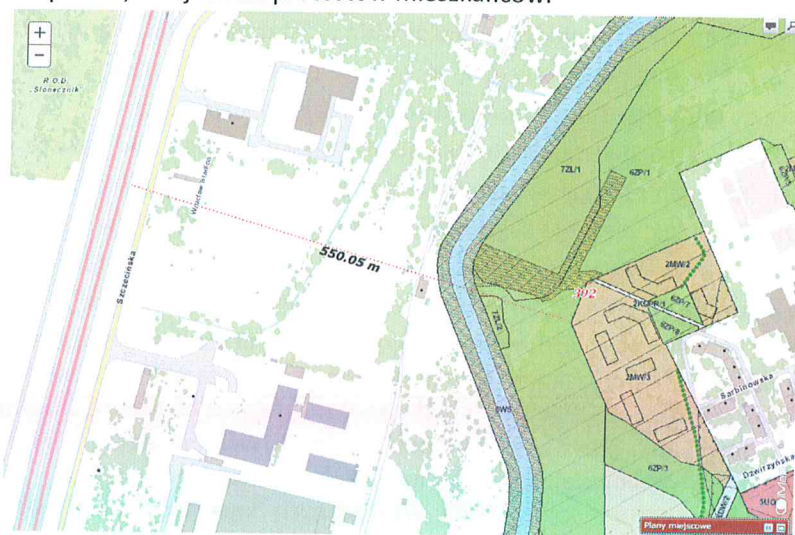
4. ŚRODOWISKO AKUSTYCZNE. OSIEDLE KUŹNIKI JEST ODLEGŁE O 700 METRÓW OD AOW.

- 4.1. Mieszkańcy osiedla od dekady są narażeni na hałas generowany z AOW.
- 4.2. Pomiar poziomu hałasu zrealizowany w ramach Przeglądu Akustycznego AOW w 2017 roku na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego pokazał naruszenia środowiska akustycznego w rejonie Osiedla Kuźniki od 1,9 dB do 7,7 dB na posesjach zlokalizowanych przy ulicach Żernickiej i Domaśławskiej. Urząd Marszałkowski zobowiązał GDDKiA do budowy ekranu nad ulicą Żernicką (od 14+800 - skraj Lasu Tysiąclecia do 15+550 - wysokość zabudowań ALBY) już w wyniku przeglądu prowadzonego w 2013 roku. Odwołania i procedury trwały do 2020 roku. We wrześniu 2020 r. podpisano umowę na wykonanie ekranu, ale nie dotrzymano już drugiego terminu odbioru (II 2020, IV 2021). Byłyby to pierwsze dobudowane metry ekranów we Wrocławiu od czasu powstania AOW.
- 4.3. Niestety: ekran występujący od strony Osiedla Żerniki odbija całą energię w kierunku Osiedla Kuźniki, dając amfiteatralny efekt w postaci ukierunkowanej fali akustycznej jak na szkicu:

Ryc. 3: szkic z Przeglądu Akustycznego WIOŚ dla Urzędu Marszałkowskiego Dolnego Śląska, Wrocław 2017

- 4.4. Na wysokości realizowanych i planowanych terenów inwestycyjnych (550 – 700 metrów od AOW) nie będzie ekranu akustycznego. Inwestycje realizowane na terenie 2MW/2 oraz planowana na terenie 2MW/1 powstają na wysokości węzła „Wrocław Stadion”. Najwyższe kondygnacje miejscami dorównują ścianie lasu. Niezależnie od prostopadłego czy innego ustawienia budynków, nastąpią artefakty w postaci fali odbitej. Mieszkańcy nie otworzą tam okien. To pewna, kolejna fala protestów mieszkańców.

Ryc. 4.: Odległość inwestycji od AOW. System Informacji Przestrzennej Wrocławia

- 4.5. Analiza środowiskowa zawarta w Studium Uwarunkowań stwierdza, że do kategorii terenów chronionych przed hałasem zalicza się przede wszystkim tereny mieszkaniowe a także rekreacyjno-wypoczynkowe. „Funkcje takie należy sytuować z dala od źródeł hałasu, do których należą drogi o wysokim natężeniu ruchu, linie kolejowe, zakłady przemysłowe generujące hałas”. Dalej czytamy: „Korzystnym rozwiązaniem, ograniczającym negatywny wpływ hałasu jest sytuowanie funkcji niewymagającej ochrony, pomiędzy emitorem hałasu a obszarem wrażliwym. Tereny takie tworzą barierę dla rozprzestrzeniającego się hałasu. Na styku obiektów generujących hałas i zabudowę chronioną, zaleca się wprowadzać zieloną izolacyjną”.
- 4.6. Tereny, o które wnioskujemy na użytek ekologiczny, stanowią taką właśnie ochronę: mają funkcje rozpraszającą a częściowo eliminującą hałas z potężnego źródła, jakim jest AOW.
- 4.7. W Studium Uwarunkowań nie znajdziemy zapisów o hałasie z AOW. Natomiast „Prognoza Oddziaływania” stwierdza tylko na str. 30, że „problem, gdzie zdiagnozowano niepoprawny stan akustyczny ze strony AOW panuje w 3 miejscach”. Z danych Przeglądu Akustycznego prowadzonych w tym samym roku wiemy, że jest to właśnie wysokość ulic Żernickiej, Domasławskiej i Melioranckiej na północy miasta. Osiedle Kuźniki wg tych twardych danych, ale przede wszystkim subiektywnych odczuć mieszkańców, ma z AOW olbrzymi problem.
- 4.8. Tak więc nasza inicjatywa uchwałodawcza zmierzająca do utworzenia Użytku Ekologicznego i zachowania buforowej strefy zieleni poprawi stan akustyczny, a także powstrzyma fale protestów nowych lokatorów, którzy nie zawsze są świadomi, w jakim środowisku kupują wymarzone mieszkanie.

5. ZABEZPIECZENIE PRAW NOWYCH, POTENCJALNYCH MIESZKAŃCÓW INWESTYCJI LOKALIZOWANYCH NA TERENACH ZALEWOWYCH.

- 5.1. System odprowadzania nadmiarowej wody deszczowej oraz z ulew i nawałnic na Osiedlu Kuźniki jest skonstruowany w taki sposób, że jeśli stan koryta rzeki Ślęzy jest wyższy niż poziom wód odprowadzanych z Osiedla kanalizacją ściekową, specjalny jaz na Ślęzy zamyka się, a woda systemem ulg jest wylewana na Łąkę Kuźnicką (6ZP/1, 2MW/2, 2MW/3). Zapobiega to cofaniu się wody na wielorodzinną, starszą zabudowę osiedla Kuźniki. Teren Łąki przez kilka dni po ulewie jest w całości podmokły, a zdarza się również, że rów melioracyjny pomiędzy Łąką a Lasem Kuźnickim zalewa leśne ścieżki.
- 5.2. Osoby, które kupią mieszkania na wzmiankowanym terenie, nie zawsze będą świadomi zagrożeń, które ich czekają. Wzmiankowany teren stanowi obszar szczególnego zagrożenia powodzią Q 1% tak więc jest zagrożony zalaniem w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, znajdującego się o 140 metrów od realizowanych bądź planowanych inwestycji (Studium, rys 2 „Uwarunkowania i Środowisko”).
- 5.3. Wg map zagrożenia powodziowego przygotowanych przez Wody Polskie (Ryc 2 str. 9) na terenie 2MW/3, który zakupił developer SM Piast i zamierza wybudować 4 budynki (inwestycja nie rozpoczęła się): 4 z 5 budynków znajdują się na terenie zalewowym.
- 5.4. Z kolei w przypadku powstającej już na terenie 2MW/2 inwestycji Triady Dom, budynek północno-wschodni powstaje w całości na terenie zalewowym.
- 5.5. Równie trudno będzie dojechać do wznoszonych inwestycji: architekt nie przewidział koncepcji „zagęszczenia zabudowy” a dojazd do terenów 2MW/1, 2MW/2, 2MW/3 może się

odbywać jedynie wąskimi uliczkami osiedla i to strefami zabudowy jednorodzinnej. Planowana jest ulica 1KDD/1: to fragment asfaltu wylany na skraj łąki (od końca ul. Dźwirzyńskiej równolegle do obecnej Sarbinowskiej, do wysokości szkoły). Do tej ulicy i tak nie będzie, jak dojechać a jest to kolejny czynnik podnoszący temperaturę tej części Osiedla i pośrednio miasta. Obecna Sarbinowska radzi sobie z lokalnym ruchem, dublowanie ulic to koszty i strata terenów zielonych, schładzających Miasto.

- 5.6. Tak więc planowana Inicjatywa zabezpieczy również nie do końca świadomych mieszkańców, budynków wznoszonych na terenach zalewowych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. To wiele osób, które mogą zostać narażone na problemy zdrowotne, bytowe i komunikacyjne (hałas z AOW, zagrzybienie, woda z kanalizacji wylewana systemem jazów na łąki przy Lesie Kuźnickim przy wyższym poziomie wody w korycie Ślęzy).

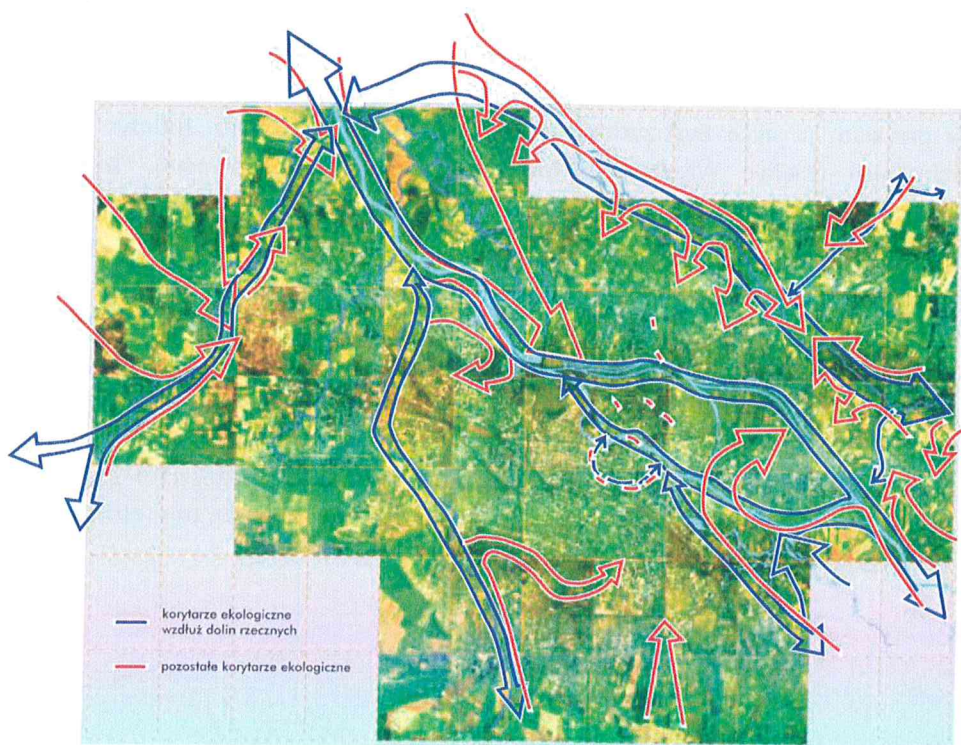
6. POGORSZENIE SYTUACJI BYTOWEJ 7000 MIESZKAŃCÓW OSIEDLA KUŹNIKI

- 6.1. Trudno też nie wspomnieć o znacznym pogorszeniu sytuacji bytowej mieszkańców Osiedla. To przede wszystkim coraz trudniejszy dostęp do terenów rekreacyjnych, w tym Lasu Kuźnickiego. Zabudowania powstają (a nowe są planowane) pierścieniem wokół Lasu, uniemożliwiając dostęp do Lasu Kuźnickiego (obecnie pozostało jedno wejście na północno-zachodnim skraju Osiedla).
- 6.2. To również aspekt komunikacyjny. Osiedle powstało w latach 80. jako kameralne, na planie trójkąta dwóch linii kolejowych oraz rzeki Ślęzy. Dziś trudno na nie wjechać: szlabany kolejowe przy ulicach Kołobrzeszkiej, Koszalińskiej i Chociebuskiej są zamykane kilka razy w każdej godzinie. Linie kolejowe (węglowa i tranzytowa do Niemiec) to jedne z istotniejszych szlaków towarowych, tak więc ruch ten będzie jeszcze wzrastał.
- 6.3. Jest to problem nie tylko Kuźnik czy pobliskiego Gądowa (które problem wjazdu czy wyjazdu na przykład na ulicę Bystrzycką określa podobnie) ale również 100 tyś. mieszkańców zachodnich dzielnic Wrocławia (Nowy Dwór, Żerniki, Jerzmanów). To kwestia nie zrealizowanej a planowanej osi inkubacji (tzw. łącznika Gądowskiego) którego fragment Z-17 miał być wiaduktem nad linią kolejową i ogrodami działkowymi przenoszącym ruch z ul. Bystrzyckiej do Chociebuskiej.
- 6.4. Uchwała ostudzi więc nie tylko miejską wyspę ciepła, ale również nastroje społeczne mieszkańców Osiedla. Dziś przeglądając osiedlowy facebook co chwilę można się natknąć się na zdjęcia dokumentujące frustrację a nawet agresję mieszkańców: rysowanie samochodów, obrzucanie samochodów jajkami, niewybredne epitety. Podstawą tych nastrojów są problemy mieszkańców z dojazdem, parkowaniem i ciasnotą zagęszczonego inwestycjami Osiedla. W skrócie: coraz trudniejszą sytuacją bytową mieszkańców tego cichego i zielonego niegdyś Osiedla.

§ 2

Aktualny stan faktyczny i prawny dla terenów o które wnioskuje Komitet Inicjatywy Uchwałodawczej (oznaczone w MPZP nr 392 Kuźniki w Dolinie Ślęzy symbolami 8WS, 7ZL/1, 7ZL/2, 6ZP/1, 6ZP/2, 6ZP/3, 6ZP/5, 2MW/1).

1. Wskazujemy, iż zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity z dnia 22 listopada 2019 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 55) ustanowienie użytku ekologicznego (...) następuje w drodze uchwały rady gminy. Stosownie do przepisu zawartego w ustępie 2. tegoż artykułu uchwała rady gminy (...) określa nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.
Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody projekty uchwał (...) wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.
2. Zgodnie z art. 41a ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym w zw. z §3 Uchwały Nr LXII/1464/18 Rady Miasta Wrocławia z dnia 25 września 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich, tworzenia komitetów tych inicjatyw, wymogów formalnych, jakim muszą odpowiadać składane projekty oraz zasad ich promocji, z wnioskiem o podjęcie uchwały przez Radę Miasta Wrocławia może wystąpić grupa co najmniej 300 mieszkańców Wrocławia posiadających czynne prawo wyborcze w wyborach do Rady i wpisanych do stałego rejestru wyborców. Wobec tego, projekt uchwały przedkładany jest do Rady w oparciu o wskazane przepisy.
3. Tereny, o które wnioskujemy z przeznaczeniem na użytek ekologiczny, stanowią część korytarza ekologicznego Doliny Ślęzy a także przedłużenie migracji gatunków obszarów Natura 2000 oddalonych o 4 km (Las Pilczycki). Powiązania przyrodnicze dla Wrocławia wyglądają następująco:

Ryc. 5: Guziak A., „Biosfera”, w: „Środowisko Wrocławia”, Wrocław 2002.

4. W Prognozie Oddziaływania przestrzeni tą określono jako obszar kluczowy z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych i bioróżnorodności. W szczególności podkreślono, że dolina rzeki Ślęzy stanowi ważny korytarz ekologiczny, umożliwiający migrację gatunków oraz zapewniający swobodę przepływu genów.
5. W Studium Uwarunkowań określono politykę sektorową Miasta Wrocławia na najbliższe lata w celu ochrony środowiska przyrodniczego i adaptacji do zmian klimatu. Zapisano w nim, w jaki sposób należy łagodzić negatywne skutki zjawisk ekstremalnych powodzi i suszy a przede wszystkim chronić środowiska naturalne dolin rzecznych. Jednym z kierunków ochrony jest **podnoszenie pojemności retencyjnej dolin rzecznych**. Określono, iż „należy dążyć do:
 - odtwarzania starorzeczy, rozlewisk i mokradeł,
 - renaturalizacji rzek, w szczególności Dobrej i Ślęzy, (strona 215 Studium Uwarunkowań)
 - ochrony i kształtowania stref buforowych wzdłuż rzek i cieków jako wnętrza krajobrazowych, różnorodnych biologicznie pasów zieleni wyposażonych w dydaktyczne ciągi przyrodnicze,
 - ochrony małych cieków i kanałów melioracyjnych,
 - Ograniczenia negatywnego oddziaływania obszarów aktywności gospodarczej na środowisko rzeczne”.
6. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego nr 392 „Kuźniki w Dolinie Ślęzy we Wrocławiu” został przyjęty uchwałą nr XXXVI/825/12 Rady Miejskiej Wrocławia w 2012 r. Na etapie wyłożenia Planu do konsultacji społecznych zgłoszono 3 drobne uwagi, które po rozpoznaniu zostały odrzucone.
7. Ustalenia obowiązującego Planu dla omawianego terenu przewidują:
 - 7.1. Teren 8WS: wody powierzchniowe, ciągi pieszo-rowerowe, infrastruktura, linie kolejowe.
 - 7.2. Teren 7ZL/1 oraz 7ZL/2: lasy
 - 7.3. Teren 6ZP/1, 6ZP/2, 6ZP/3: zieleni parkowa i parkowo-leśna, ogrody tematyczne, place zabaw, pola biwakowe, polany rekreacyjne, wieże widokowe, obiekty imprez plenerowych, ogrody działkowe, łąki, terenowe urządzenia sportowe, wody powierzchniowe, obiekty infrastruktury drogowej, obiekty infrastruktury technicznej, szalety oraz: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z zastrzeżeniem, że dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych i budynków mieszkalnych wielorodzinnych dopuszcza się wyłącznie remont, przebudowę, montaż i rozbiórkę.
 - 7.4. Teren 2MW/1: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, usługi, skwery, place zabaw, zieleni parkowa, terenowe urządzenia sportowe, kryte urządzenia sportowe, wytwarzanie energii cieplnej, wody powierzchniowe, obiekty infrastruktury drogowej, obiekty infrastruktury.
 - 7.5. Na całym wnioskowanym obszarze została wprowadzona strefa ochrony konserwatorskiej: liczne stanowiska archeologiczne od epoki neolitu i brązu XV w p.n.e. po wczesną epokę żelaza okresu halsztackiego z V w p.n.e. poprzez ślady kultur przedłużyckiej, łużyckiej i okresu wpływów rzymskich (kultura przeworska). (Załącznik: Informacja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 1 lipca 2020 r.) oraz Demidziuk K.: „Archiwalia archeologiczne z terenu Wrocławia do 1945 roku”, wyd. Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu i Firma Akme Zdzisław Wiśniewski.
 - 7.6. Na terenie 2MW/2 obręb Kuźniki arkusz AR2 działka 15/10 pow. 1,6 ha developer Triada Dom w marcu 2020 rozpoczął inwestycję. To dwa budynki wielorodzinne trzy i częściowo czteropiętrowe wzniesione maksymalnie do 18 m. Skraj działki znajduje się 45 metrów od ściany lasu i 140 metrów od skrajni wału przeciwpowodziowego. Wg map zagrożenia powodziowego Wód Polskich budynek północno-wschodni powstaje w całości na terenie zalewowym (ryc. 3, str. 9 wniosku).
 - 7.7. Teren 2MW/3 obręb Kuźniki arkusz AR2 działka 15/11 pow. 2,03 ha zakupił developer SM Piast. Zamierza wybudować 4 budynki trzykondygnacyjne i jeden czterokondygnacyjny. Inwestycja nie rozpoczęła się. Skraj działki znajduje się 35 metrów od ściany lasu i 42 metry od oczka wodnego. Wg map zagrożenia powodziowego Wód Polskich 4 z 5 budynków

- znajdują się na terenie zalewowym. Skraj działki znajduje się 555 metrów od Autostrady Wrocławskiej Obwodnicy Wrocławia. (ryc. 1 str. 8, ryc. 2 str. 9 oraz ryc. 4 str. 10 niniejszego Wniosku).
- 7.8. Blue Forest Development do końca 2020 roku oddał szereg budynków określanych jako Zatoka Pucka. Na terenie 3 MW wybudowano kompleks domów w zabudowie wielorodzinnej a na terenach 1MN/3, 1MN/2, 1MN/1 powstało 26 lokali w zabudowie szeregowej.
- 7.9. Budynek wielorodzinny przy ulicy Puckiej 7g - 7f wzniesiono na terenie 6ZP/1 (przeznaczenie określone jako zieleni parkowa i parkowo-leśna) jedynie na podstawie Warunków Zagospodarowania i bez przyjętego Studium Uwarunkowań.
- 7.10. Doceniamy troskę Urzędu o wprowadzenie Studium Uwarunkowań w jak najkrótszym terminie. Aby np. nowe osiedla nie powstawały w starorzeczach rzek i nie prowadziły do wyginięcia gatunków osadzonych wyspami. Niestety, Studium Uwarunkowań powstało 6 lat za późno. Jest to błąd systemu: budynek Pucka 7g - 7f ingeruje w strefę przyrodniczą o niezwyklej walorach środowiskowych, w bezpośrednim sąsiedztwie starorzecza Ślęzy (85 metrów od wykrytych miejsc żerowania pary kuźnickich bobrów).

§ 3

Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym terenu 392 „Kuźniki w Dolinie Ślęzy”

1. Doliny rzeczne stanowią jedno z najważniejszych i wrażliwych siedlisk przyrodniczych. Stąd obszary nadrzeczne powinny być traktowane priorytetowo (Lewicki Z. (red): „Środowisko Wrocławia 2014”, wyd. Lemitor). „Rzeki i tereny nadrzeczne są korytarzami ekologicznymi: miasto leżące nad rzeką stanowi poważną barierę dla przemieszczania się zwierząt i roślin. Wszystkie doliny rzeczne przepływające przez Wrocław mają duże znaczenie krajobrazowe, rekreacyjne i napowietrzające miasto. Wprowadzanie zabudowy w bezpośrednie sąsiedztwo rzeki powoduje wzrost niebezpieczeństwa powodziowego i zmienia stopień antropopresji sprzyjając niewłaściwemu i nieodwracalnemu przekształceniu Doliny. Stawy, starorzecza, glinianki, żwirownie i inne zbiorniki wodne stanowią urozmaicone siedliska, które mają często kilka stref różniących się składem gatunkowym roślinności z charakterystycznymi dla siebie gatunkami. Biorąc pod uwagę bardzo silne zagrożenie płazów gospodarowanie i zarządzanie tymi terenami powinno być prowadzone przy współpracy z herpetologami. **Ochrona zbiorników wodnych ma duże znaczenie dla ochrony przyrody miasta. Warto zauważyć, że wszystkie 3 użytki ekologiczne na terenie miasta chronią starorzecza i zbiorniki wodne. Ze względu na złożoność procesów przyrodniczych i specyficzne potrzeby gatunków, przed zagospodarowywaniem takich obiektów i jego otoczenia należy podchodzić z dużą ostrożnością**”.
2. Tereny przeznaczone pod zabudowę w miejscowym Planie Zagospodarowania nr 392, zostały w nim określone w zupełnie innych okolicznościach. Dekadę temu nie istniał Alarm Klimatyczny. Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne związane z rozwojem Aglomeracji Wrocław były też zupełnie. Dziś samo Miasto Wrocław wezwało w uchwale nr XXVIII/760/20 z dnia 22 października 2020 r. do przystąpienia zmian Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Ponieważ przez 10 lat zmieniły się priorytety i wyzwania środowiskowe.
3. Szczególnie niepokojący wydaje się stan łąki Kuźnickiej, która jak wykazaliśmy w niniejszym uzasadnieniu zostanie wydrenowana, zaburzy stosunki wodne, i jej charakter niepowracalnie się zmieni. Zginą gatunki rzadkie i chronione. Mieszkańcy nowopowstałych inwestycji będą się mierzyć z nieodwracalnymi problemami bytowymi.

4. Proces ten można zatrzymać właśnie teraz. Szczególnie istotnym wydaje się teren 2MW/1, czyli część łąki przy Lesie Kuźnickim, gdzie nie został rozpisany przetarg na budowę 4 budynków wznoszonych do 4. i 5. Kondygnacji. To olbrzymia kubatura budowlana, oczywiste i wykazane powyżej zmiany w tkance Osiedla, a przede wszystkim cios dla Doliny Ślęzy, którego nie będzie można odwrócić.
5. Podobnie jak dla 100 tysięcy mieszkańców zachodnich osiedli Wrocławia: prowadzenie kolejnych placów budów w tej części miasta to poważne kłopoty z dojazdem dla Nowego Dworu, Gądowa i Jerzmanowa.
6. Samo Osiedle zostało zagęszczone intensywną zabudową wielorodzinną (tzw. Triada Hermanowska nazywana też Osiedle Kuźniki). Dziś mieszkańcy ulicy Hermanowskiej zaglądają sobie do okien. Wszystkie uliczki prowadzące w głąb osiedla są wąskie i były projektowane przez urbanistów w latach 80 w zupełnie innych założeniach komunikacyjnych (ilość mieszkańców, liczba aut na rodzinę, etc.). Rosnąca konkurencja o miejsca parkingowe spowodowała odgrodzenie ulic administrowanych przez SM Kuźniki szlabanami, co tylko pogorszyło stosunki społeczne.
7. Tereny planowanej zabudowy znajdują się w odległości ok. 1000 metrów od najbliższego przystanku komunikacji, co powoduje naturalny wybór samochodu zamiast na przykład autobusu. Takich przyzwyczajęń nie zmieniają inwestycje typu Park&Ride. Trzeba przynajmniej pokoleń na zmianę zachowań i przyzwyczajęń.
8. Kolejny projekt, który kiedyś ruszy: 350 mieszkań na terenie Kuźnik Kolejowych w ramach programu „Mieszkanie Plus”, który znacznie pogorszy warunki funkcjonalno-przestrzenne. Budowa wiaduktu nad linią kolejową 273 stanie się koniecznością, bardziej palącą niż os inkubacji Łącznik Gądowski. To setki milionów dla budżetu Miasta.
9. Jako Komitet Inicjatywy Uchwałodawczej nie zgadzamy się z decyzją o przeznaczeniu terenu 2MW/1 pod budowę wielorodzinną. Miejscowy Plan, uchwalony blisko 10 lat temu, obecnie ma się nijak do sytuacji Miasta Wrocław, alarmu Klimatycznego i spojrzenia na problem globalnie czy przez pryzmat problemów i potrzeb mieszkańców.
10. W tej sprawie zostało zgłoszonych 517 wniosków o zmianę zapisów w „Studium”, które Komitet Społeczny Zielone Kuźniki jako ciało współpracujące z Komitetem Inicjatywy Uchwałodawczej złożył w Magistracie w dniu 31 marca 2021 r.
11. Na dzień wyłożenia mieszkańcom do podpisu obecnej Inicjatywy Uchwałodawczej nie wiemy, jak liczne otrzymamy wsparcie. Czy to będzie 300 czy 3000 osób. Z naszych obserwacji przy zbieraniu podpisów do wniosku o zmianę zapisów w Studium Uwarunkowań wynika, że 99% mieszkańców Osiedla Kuźniki nie chce tu nowych inwestycji, a każda kolejna pogorszy ich sytuację bytową. W czasach pandemii oszczędzimy im bezpośrednich kontaktów, zbierzemy te podpisy z zachowaniem reżimu sanitarnego. Ale zebranie kilku tysięcy podpisów ponownie, nie będzie stanowiło dla nas problemu w przyszłości.
12. Na Osiedlu Kuźniki w wyniku intensywnej zabudowy zniknęły zielone przestrzenie osiedlowe. Mieszkańców odrzucono od Lasu Kuźnickiego, do którego dostęp jest już obecnie mocno ograniczony. Jest to niezgodne z nowoczesnym europejskim planowaniem, zaburza ekosferę i elementy krajobrazowe. Z pewnością budowanie na rozległych, zalewowych terenach w korytarzu ekologicznym rzek (tu przy Ślęzy) nie ma nic wspólnego ze zdrowym rozsądkiem.
13. Rada Miejska Wrocławia powinna liczyć się z głosem tysięcy mieszkańców Wrocławia. Inaczej nie stanowi jej przedstawicielstwa. Z katastrofy klimatycznej rozliczą nas dzieci. Chcemy zabezpieczyć ten teren przede wszystkim dla przyszłych pokoleń, które podejną do kwestii

zrównoważonego rozwoju w sposób bardziej racjonalny. Dzisiejsze Komisje miejskie (jeśli spojrzeć na fakty) mają w sprawie takiego planowania i budowania niewiele do powiedzenia. Na przykład Komisja Zrównoważonego Rozwoju i Ochrony Środowiska. Budżet miejski wydaje się ciągle priorytetem a głos tej komisji jest jedynie doradczy.

14. Wydaje się również, że niektóre działania mają „dobrze wyglądać”: na przykład szczytna skądinąd inicjatywa wybudowania za blisko 80 mln zł czterech zbiorników retencyjnych po 15.000 m³ każdy w Porcie Południowym, stoi w sprzeczności z zabetonowaniem takiego naturalnego zbiornika retencyjnego jakim jest Łąka Kuźnicka. Jak wykazała Ekspertyza Hydrologiczna ta łąka zawiera/pomieści miliony ton wody i mocno stabilizuje ekosferę tej części miasta. Po wykonaniu zapisów obecnego MPZP nr 392 budżet miasta wzbogaci się o kilka milionów złotych, ale ten naturalny zbiornik przestanie istnieć, nie wspominając o stratach dla ekosystemu czy problemie miejskiej wyspy ciepła jaką jest Wrocław. Tam inwestycja za 80 mln zł, tu budżet wzbogacony o kilka milionów, ale jest koszt społeczny i przyrodniczy?
15. Ja i członkowie Komitetu czujemy się współodpowiedzialni za kryzys klimatyczny. Nie wszyscy rozumieją to zjawisko i nie wszyscy wiedzą, że gdyby w Europie miasta stanowiły w taki sposób i swoich terenach zielonych, potrzebowalibyśmy zasobów 3 planet, żeby w 2050 roku istniała równowaga klimatyczna. To jest podejście z XX wieku, kiedy Ekosystem działał.
16. Wnosimy o rzeczowe rozpoznanie przez Radę Miejską tego odcinka Ślęzy (korytarza ekologicznego i przyległych terenów zielonych), które stanowią siedlisko wielu gatunków roślin i zwierząt (w tym gatunków rzadkich i chronionych). Teren ten charakteryzuje się unikalną wartością przyrodniczą w skali regionu a zachowanie korytarza ekologicznego i ograniczenie ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze poprzez ustanowienie Użytku Ekologicznego wydaje się tutaj rozsądnym zabiegiem.
17. Podjęta Uchwała pozwoli utrzymać realnymi ustalenia uchwały nr XIII/342/19 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu do roku 2030”. **Jest tam zapis: „miasto 3Z”. Czyli Wrocław jako miasto Zdrowe, Zielone, Zadowolone. W takim brzemieniu przyjęli tą Uchwałę Radni Miasta Wrocławia.**
18. W przyszłości, (jest to poza wnioskiem inicjatywy uchwałodawczej i pozostawiamy pod rozważę Radnych Wrocławia), można rozważyć przeznaczenie tych terenów jako stanowiska historycznego z funkcją edukacyjną: odkrytej osady rekonstrukcyjnej, ukazującej na kolejnych planach historyczną funkcję Wrocławia i jego dolin rzecznych. Walory przyrodnicze i kulturowe zostałyby zaprezentowane na tle historycznego dziedzictwa tego terenu. Łączyłoby to funkcje przyrodnicze z edukacyjnymi, byłoby atrakcją turystyczną i chlubą Miasta Wrocławia. Jednym z elementów osady byłaby wieża do obserwacji zwierząt i ptaków. Finansowanie w perspektywie 3-5 lat zostałoby przeprowadzone ze środków budżetu Gminy Wrocław przeznaczonych na edukację. Pobliska Szkoła Podstawowa nr 37, mogłaby objąć nad ww. terenem patronat. Takiego miejsca brakuje we Wrocławiu, nie ma ich Region Inne szkoły mogłyby korzystać z tak unikalnego parku kulturowego w przyszłości. Planowanie, inwestycje i rozbudowa kolejnych установień Parku Kulturowego odbywałyby się etapami, na przestrzeni kolejnych lat. Wzmiankowany powyżej teren jest pod ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu: w 1906 roku wydobyto tu kości mamuta z okresu paleolitu. Znajdują się tu stanowiska archeologiczne osad kultur przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, osada z wczesnego i późnego średniowiecza, osada kultury łużyckiej z epoki brązu, ślady kultury przeworskiej z IV w p.n.e., grób szkieletowy z okresu neolitu (Załącznik: Informacja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 1 lipca 2020 r.) oraz

Demidziuk K.: „Archiwalia archeologiczne z terenu Wrocławia do 1945 roku”, wyd. Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu i Firma Akme Zdzisław Wiśniewski.

§ 4

Źródła finansowania

Utrzymanie użytku ekologicznego finansowane będzie z budżetu Miasta Wrocław.

Szanowni Radni!

Apelujemy do Waszej Dumy. Dumy bycia wrocławianką, wrocławianinem. Abyśmy dla doraźnych celów budżetu Miasta, nie zgubili przyszłości Miasta. Właśnie dla przyszłych pokoleń. Wrocław jest wyjątkowy. Jest unikalny. Ta uchwała jest przykładem poszanowania praw i wniosków mieszkańców. Jako inicjator tej Uchwały, należę do pokolenia odpowiedzialnego za kryzys klimatyczny. Niech 37 osób zadecyduje, jaki Wrocław i jaką planetę chcemy mieć za 10 - 15 lat.

Przedstawiciel Komitetu Obywatelskiej
Inicjatywy Uchwałodawczej
„Zachować Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy”

[...]

ZAŁĄCZNIK NR 5: AKT ZAŁOŻYCIELSKI INICJATYWY UCHWAŁODAWCZEJ

Akt Założycielski Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej „Zachować Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy”, powołanego w dniu 19.04.2021 r. we Wrocławiu.

§1

Komitet Obywatelskiej Inicjatywy Uchwałodawczej „Zachować Korytarz Ekologiczny Doliny Ślęzy” zwany dalej Komitetem, działa na obszarze miasta Wrocławia.

§2

Celem Komitetu jest przygotowanie projektu Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia, której przedmiotem jest ustanowienie użytku ekologicznego na terenach oznaczonych w MPZP Miasta Wrocławia nr 392 Kuźniki w Dolinie Ślęzy symbolami: 8WS, 7ZL/1, 7ZL/2, 6ZP/1, 6ZP/2, 6ZP/3, 6ZP/5, 2MW/1.

§3

W skład Komitetu wchodzi członkowie: [...]

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
1.			
	Adres zameldowania		Czytelny podpis

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
2.			
	Adres zameldowania		

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
3.			Czytelny podpis
	Adres zameldowania		

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
4.			
	Adres zameldowania		Czytelny podpis

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
5.			
	Adres zameldowania		Czytelny podpis

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
6.			
	Adres zameldowania		Czytelny podpis

Lp.	imię i nazwisko	Numer telefonu	Adres e-mail
7.			
	Adres zameldowania		Czytelny podpis

§4

Adresem Komitetu do korespondencji jest [...]

§5

Osoby wchodzące w skład Komitetu wskazują, że ich przedstawicielami będą następujące osoby do reprezentacji:

Przedstawiciel Komitetu: [...]

Zastępca Przedstawiciela Komitetu: [...]

Wrocław, 19 kwietnia 2021 r.

Podpisy członków Komitetu:

[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

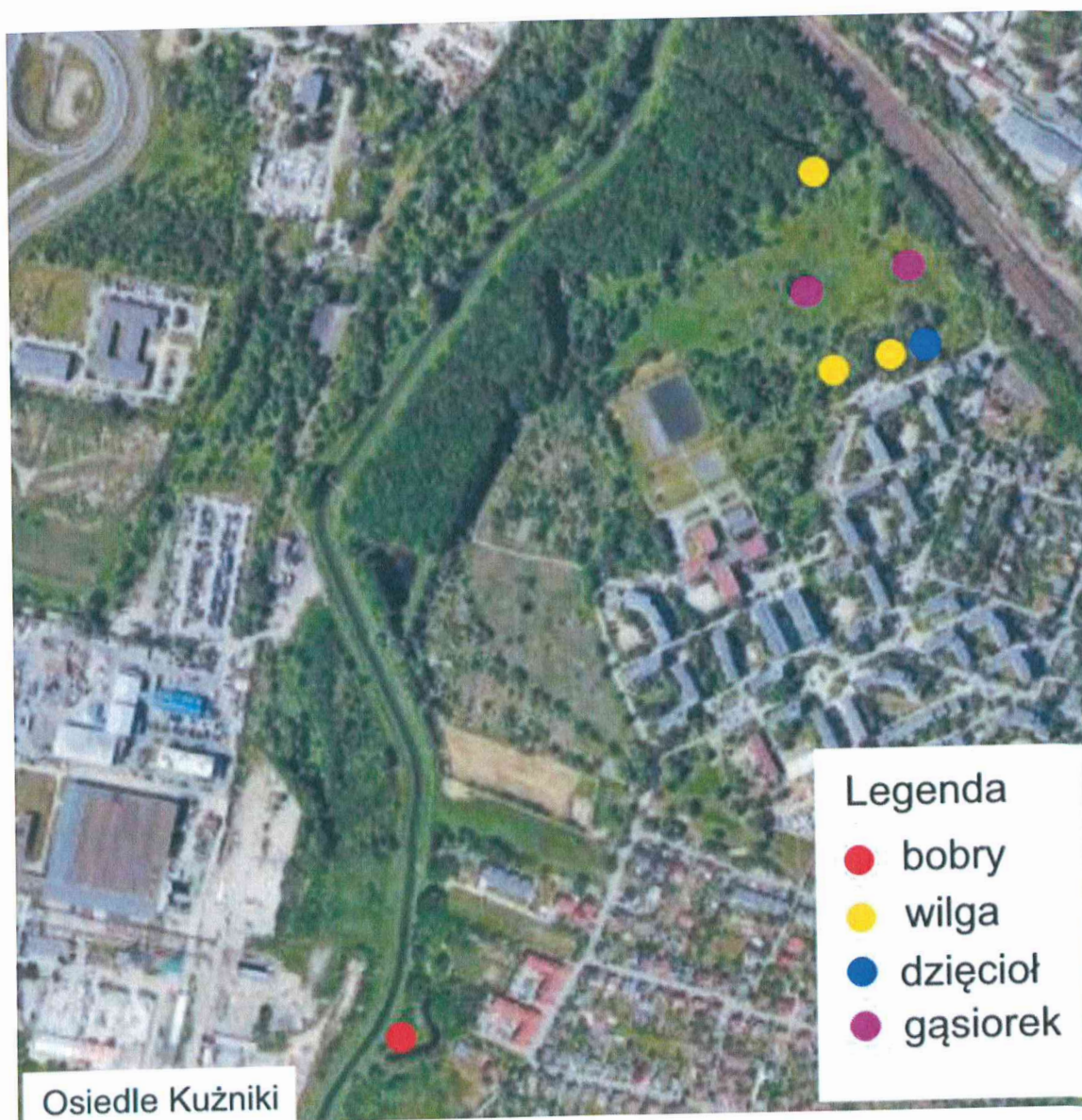
[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

[...]
Imię i nazwisko

[...]
Imię i nazwisko

czytelny podpis

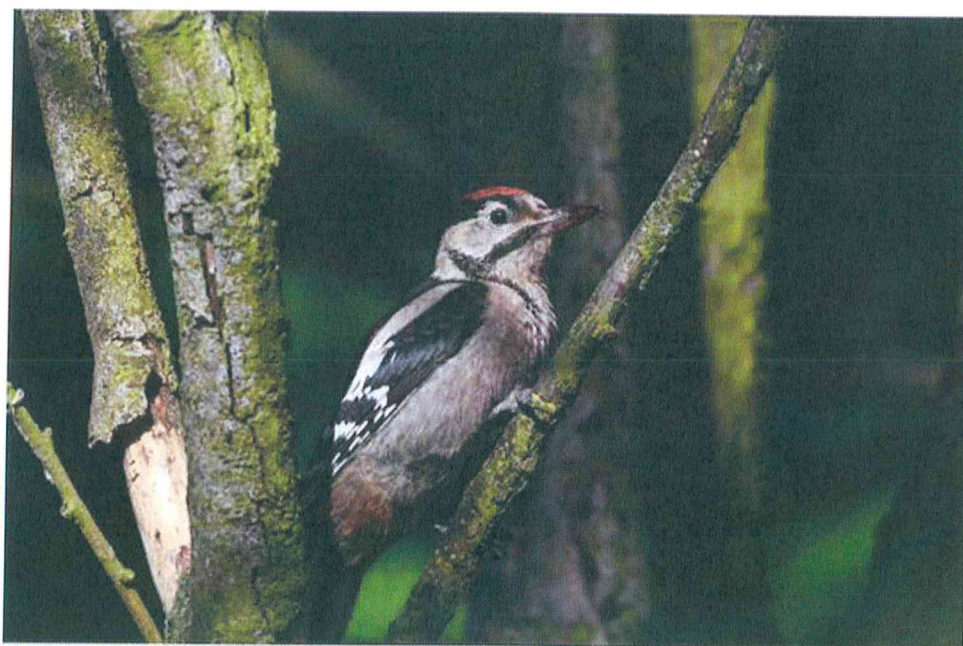

Podlot wilgi - teren 2MW/1

Samiec wilgi - teren 2MW/1

Młody dzięcioł duży - teren 2MW/1

Samica gąsiorka - niskie krzewy i drzewa - teren 2MW/1

2

Młoda sójka - wysokie drzewa - teren 2MW/1

Samiec gąsiorka - niskie krzewy - teren 2MW/1

3

ZAŁĄCZNIK NR 7: OCENA PRZYRODNICZA TERENÓW ZIELONYCH PRZY LESIE
KUŹNICKIM WE WROCŁAWIU (EKSPERTYZA ENTOMOLOGICZNA),

zawiera trzy dodatkowe załączniki

Prof. dr hab. DARIUSZ TARNAWSKI
Specjalista zoolog-entomolog.
Zatrudniony: Uniwersytet Wrocławski.

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
ul. Białokórnica 26 50-134 Wrocław

Ocena przyrodnicza terenów zielonych przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu wykonana
na prośbę Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA

W wyniku przeprowadzonych badań naukowych z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że analizowany obszar jest bardzo cenną ostoją różnorodności biologicznej i zasługuje na pełną ochronę. Takich cennych obszarów w wyniku niekorzystnej działalności ludzkiej na terenie Wrocławia mamy coraz mniej. Przede wszystkim należy zadbać o ochronę miejsc podmokłych - przy Lesie Kuźnickim to wilgotna łąka i starorzecze Ślęzy oraz o wiekowe drzewostany.

Szczegółowe wyniki są przeze mnie przedstawione w osobnych opracowaniach (załączniki 1-3).

Wrocław, 10 sierpnia 2020 r.

Prof. dr hab. **DARIUSZ TARNAWSKI**

Załączniki

1. Inwentaryzacja siedliska modraszka nausitousa *Phengaris* (= *Maculinea*) *nausithous* (BERG.) na wilgotnej łące przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu oraz załączenie na temat ochrony tego stanowiska.
2. Inwentaryzacja jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* L. jako potencjalnych siedlisk przeplatki maturn *Euphydryas maturna* (LINNAEUS, 1758) na terenach przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu.
3. Propozycja powołania pomnika przyrody w Lesie Kuźnickim we Wrocławiu.

Prof. dr hab. Dariusz Tarnawski
Specjalista zoolog-entomolog.
Zatrudniony: Uniwersytet Wrocławski.

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
ul. Białokörnacza 26, 50-134 Wrocław

Inwentaryzacja siedliska modraszka nausitousa *Phengaris* (= *Maculinea*) *nausithous* (BERG.)
na wilgotnej łące przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu
oraz zalecenia na temat ochrony tego stanowiska

Obserwacje prowadziłem 5 i 6 sierpnia 2020 roku przy słonecznej pogodzie (temperatura 25-28°C). Poszukiwałem krwiściągów lekarskich *Sanguisorba officinalis* L. - roślin żywicielskich gąsienic modraszka nausitousa *Phengaris* (= *Maculinea*) *nausithous* (BERG.) oraz dorosłych motyli tego gatunku.

WYNIKI INWENTARYZACJI

Modraszki inwentaryzowałem poprzez obserwację postaci dorosłych na kwiatkach roślin żywicielskich, tj. krwiściągę lekarskiego *Sanguisorba officinalis* (fot.).

GPS 1568: N51 07.773 E16 56.633 - niekoszona od wielu lat oraz zarastająca trzcinaą pospolitą *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUD i nawłocią *Solidago* spp. wilgotna łąka (fot. 1) z **bardzo licznymi krwiściągami lekarskimi** - pojedyncze kwitną (fot. 2). Kilka kwitnących wiązówek błotnych *Filipendula ulmaria* (L.) MAXIM. **5 VIII 2020: jedna samica ♀ modraszka nausitousa na kwiatostanie krwiściągu lekarskiego** (fot. 3). **6 VIII 2020: cztery samice ♀♀ i dwa samce ♂♂.**

GPS 1569: N51 07.791 E16 56.677 - niekoszona od wielu lat oraz zarastająca trzcinaą i nawłocią wilgotna łąka z **bardzo licznymi krwiściągami lekarskimi** - pojedyncze kwitną. W kilku grupach ostrożeńce błotne *Cirsium palustre* (L.) SCOP. (fot. 6). **5 VIII 2020: jeden samiec ♂ modraszka nausitousa na kwiatostanie krwiściągu lekarskiego** (fot. 4). **6 VIII 2020: jedna samica ♀ modraszka nausitousa składająca jaja do kwiatostanu krwiściągu lekarskiego** (fot. 5) oraz dwie inne samice ♀♀ i trzy samce ♂♂.

GPS 1570: N51 07.811 E16 56.764 - środkowa część wilgotnej łąki bardzo silnie zarastająca trzcinaami i nawłociami z **pojedynczymi krwiściągami**. **6 VIII 2020: jeden samiec ♂ - modraszek nausitous.**

GPS 1571: N51 07.823 E16 56.825 - ta część wilgotnej łąki (północno-wschodnia od strony torów kolejowych) bardzo silnie zarośnięta trzcinaą pospolitą *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUD i nawłocią *Solidago* spp. oraz krzaczastymi wierzbami *Salix* spp., miejscami też są wiązówki błotne *Filipendula ulmaria* (L.) MAXIM. - fot. 7) - **bez krwiściągów lekarskich.**

Phengaris (= *Maculinea*) *nausithous* (BERGSTRÄSSER, 1779) modraszek nausitous
(kod gatunku 6179) - motyl (Lepidoptera) z rodziny modraszkwatych (Lycaenidae)

Bionomia

Gatunek jednopokoleniowy, higrofilny. Zasiedla brzegi wód i bagien oraz podmokłe łąki, głównie trześlicowe i świeże ze znacznym udziałem krwiściągów lekarskich *Sanguisorba officinalis*, na którym początkowo żerują gąsienice. Często jego siedlisko stanowią polany w lęgach i grądach nadrzecznych, zwłaszcza fragmenty użytkowane jako łąki kośne. Motyle pojawiają się w okresie od początku lipca do początku sierpnia, czasem do końca sierpnia (zależnie od warunków atmosferycznych). Modraszek nausitous jest monofagiem związanym z krwiściągami lekarskimi. Gąsienice początkowo rozwijają się w kwiatostanach rośliny żywicielskiej, potem w gniazdach mrówek wścieklic czerwonych *Myrmica rubra* (L.), gdzie

zimują i pod koniec następnej wiosny się przepoczwarzają. Zaplemnione samice wybierają większe, czerwieniejące i rozwinięte kwiatostany krwisiągu lekarskiego, do których składają jaja. Larwy wylęgają się po około tygodniu i przez pierwsze trzy stadia żerują wewnątrz kwiatostanów żywiąc się rozwijającymi się nasionami. Na początku czwartego (ostatniego) stadium opuszczają kwiatostany i spadają na ziemię, skąd zabierane są przez wścieklice czerwone do mrowisk. Dalej odżywiają się jajami, larwami i poczwarkami tych mrówek. Gąsienice przebywają tam około dziesięciu miesięcy; po przepoczwarzeniu się dorosłe motyle w lipcu natychmiast mrowiska opuszczają. Mrowiska mają formę kopczyków ziemnych, więc struktura siedliska i sposób zagospodarowania jest kluczowy dla utrzymania gatunku. Jest to możliwe tylko przy zachowaniu delikatnej równowagi układu zależności: łąka z krwisiągiem - mrowiska wścieklic - motyl - parazytoidy (istotny czynnik regulujący liczebność populacji). Dorosłe motyle żywią się niemal wyłącznie nektarem krwisiągów lekarskich. Rzeka i towarzysząca jej infrastruktura (wały przeciwpowodziowe) oraz różne drogi stanowią podstawowy korytarz ekologiczny dla populacji tych modraszków zapewniający im ciągłość genetyczną przy obecnie postępującej stopniowej redukcji siedlisk łąkowych (zwłaszcza łąk trzęślicowych) oraz pastwisk ekstensywnych. Gatunek należy do jednosiedliskowych i osiadłych w swoim cyklu życiowym, dlatego jest lokalnie narażony na wymieranie.

Najbliższe sąsiednie stanowiska tego gatunku we Wrocławiu są na pobrzeżach Odry w pobliżu Lasu Pilczyckiego oraz od mostu Trzebnickiego do śluzy Bartoszowice.

Status prawny

Modraszek *nausitous* w Polsce objęty jest ścisłą ochroną gatunkową. Jest ponadto chroniony na mocy dyrektywy siedliskowej oraz ratyfikowanej przez Polskę konwencji bemeńskiej. **Jego obecność na danym terenie może być argumentem za wyznaczeniem specjalnego obszaru ochrony siedlisk sieci Natura 2000. Polska zobowiązana jest również zapewnić właściwy stan ochrony krajowych zasobów tego gatunku.**

Modraszek *nausitous* został określony jako gatunek bliski zagrożenia (NT – Near Threatened) w *Czerwonej księdze gatunków zagrożonych* opracowanej przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN). Z tym samym statusem figuruje na *Europejskiej czerwonej liście motyli*. W *Polskiej czerwonej księdze zwierząt – Bezkręgowce* został sklasyfikowany jako gatunek niższego ryzyka (LR – Lower Risk). Na *Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce* uwzględniony ze statusem gatunku najmniejszej troski (LC – Last Concern).

Zagrożenia i ich przyczyny

Zagrożeniem dla gatunku są melioracje i intensywne zagospodarowanie wilgotnych łąk, jak również ich zarastanie głównie przez trzcinę i nawłocie oraz krzewy i drzewa wskutek naturalnej sukcesji. W obu przypadkach prowadzi to do ustąpienia rośliny pokarmowej oraz zniknięcia mrówek.

Aktualne sposoby ochrony

Gatunek jest objęty w Polsce ochroną prawną. Objęty ścisłą ochroną, dla którego na terenie UE powołuje się obszary specjalnej ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Proponowane sposoby ochrony

Należy zadbać o utrzymanie takich środowisk przyrodniczych na odpowiednim etapie sukcesji umożliwiającym rozwój rośliny pokarmowej gąsienic oraz o obecność w siedlisku mrówki *Myrmica rubra*. W tym celu należy powstrzymywać nadmierną ekspansję krzewów i drzew przez wyręb, a koszenie łąk ograniczyć do jednego razu w roku, najlepiej we wrześniu. W uzasadnionych przypadkach można przeprowadzić dwa koszenia - pierwsze pod koniec maja/na początku czerwca, drugie we wrześniu.

PODSUMOWANIE

Dla tak wrażliwego gatunku jakim jest *Phengaris nausithous* (BERG.) i blisko spokrewnionego z nim *P. telejus* (BERG.) (często występujących wspólnie) w przypadku różnych inwestycji **nie wchodzi w grę kompensacja**, gdyż nie jest możliwe odtworzenie tak specyficznych siedlisk i delikatnej równowagi układu zależności: łąka z krwiściakiem lekarskim - mrowiska wścieklic czerwonych - modraszek nausithous. **Wszelkie inwestycje na takim terenie i w jego pobliżu** (np. poprzez zmianę stosunków wodnych) **bezpowrotnie doprowadzą do całkowitego zniszczenia takiego cennego w skali naszego regionu siedliska**.

Stanowisko *P. nausithous* (BERG.) w Kuźnikach stanowi ważny łącznik w podstawowym korytarzu ekologicznym biegnącym od doliny Odry doliną Ślęży na południe Dolnego Śląska dla populacji tych modraszków zapewniający im ciągłość genetyczną przy postępującej obecnie stopniowej redukcji siedlisk łąkowych na skutek zmian w rolnictwie i działalności antropogenicznej.

ZALECENIA NA TEMAT OCHRONY STANOWISKA MODRASZKA NAUSITOUSA NA KUŹNIKACH

1. Objąć tę łąkę ochroną prawną - np. w formie użytku ekologicznego.
2. Ograniczyć odpływ wody z łąki poprzez budowę zastawek na rowie biegnącym wzdłuż brzegu Lasu Kuźnickiego.
3. W celu utrzymania tego siedliska kosić ekstensywnie tę łąkę (patrz **Proponowane sposoby ochrony**). Ta wilgotna łąka niekoszona od wielu lat na skutek naturalnej sukcesji zarasta trzciną pospolitą *Phragmites australis* i nawłocią *Solidago* sp. oraz na obrzeżach krzewami i drzewami. By ograniczyć występowanie trzcin i nawłoci należy postępować przez kilka kolejnych lat zgodnie z poniższymi instrukcjami.

Instrukcje 1 i 2

1. Ograniczenie udziału trzcin pospolitej w zbiorowiskach łąkowych

Trzcina pospolita to roślina wieloletnia, w warunkach Polski zaliczana do największych, a jednocześnie najbardziej ekspansywnych traw rodzimych. Gatunek ten pozbawiony „kontroli” może tworzyć zwarte zbiorowiska, w których praktycznie eliminuje inne gatunki roślin. Najczęściej opanowuje obrzeża wód, ale często wchodzi także na nieużytkowane powierzchnie ugorów, czy zbiorowisk dawnych łąk porzuconych z użytkowania, zwłaszcza na terenach podmokłych.

Eliminacja trzcin lub znaczne ograniczenie jej udziału na powierzchniach np. dawnych łąk, których walory przyrodnicze mają być stopniowo przywracane to proces zajmujący najczęściej kilka lat. Najlepiej prowadzić go z wykorzystaniem bezpiecznych dla środowiska metod mechanicznych polegających na wprowadzeniu wypasu, wypasu na przemian z wykaszaniem lub samego koszenia połączonego z usuwaniem biomasy. W przypadku braku możliwości zastosowania wypasu, najczęściej prowadzi się dwukrotne koszenie w ciągu roku – letnie i zimowe. Koszenie letnie przeprowadza się przed kwitnieniem trzcin - w okresie, kiedy wykorzystuje ona materiały zapasowe zgromadzone w kłęczach. Z substancji zapasowych roślina korzysta aż do czasu kwitnienia, kiedy to rozpoczyna się odkładanie nowych materiałów zapasowych na kolejny sezon. Pozwalając trzcinie na maksymalne wykorzystanie zapasu z kłęcz do wzrostu pędów nadziemnych, koszenie powinno się przeprowadzić (w zależności od warunków w danym sezonie), po jej wykłoszeniu, w terminie od ok. połowy lipca do ok. połowy sierpnia. Termin ten pozwala jednocześnie uwzględnić ewentualne wymogi programów rolnośrodowiskowych, w ramach których zaleca się dostosowanie zabiegów do okresu lęgowego ptaków. Koszenie w tym terminie znacząco wpływa na kondycję trzcin powodując, że w kolejnym roku wytwarza niższe i słabsze pędy. W celu przyspieszenia regeneracji roślinności łąkowej należy usuwać biomasę powstałą w wyniku koszenia.

Zabiegiem, który dodatkowo może przyspieszyć regenerację roślinności typowej dla zbiorowisk łąkowych jest koszenie zimowe, które stosuje się na obszarach, gdzie propaguje się inne niż trzcina gatunki roślin. Jest on stosowany w celu zniesienia w okresie wczesnej wiosny, konkurencji trzcin wobec innych gatunków roślin. Usunięcie biomasy będzie działało stymulująco na rośliny pozostałe po dawnych zbiorowiskach łąkowych lub umożliwi ich powrót ze względu na ułatwiony wzrost, po usunięciu czynnika hamującego, jakim są uschnięte pędy trzcin.

W przypadku, kiedy np. ze względów finansowych można przeprowadzić koszenie tylko raz w ciągu roku, to na powierzchniach opanowanych przez trzcinę należy go przeprowadzić latem.

2. Ograniczenie udziału nawłoci w zbiorowiskach łąkowych

Pochodzące z Ameryki Północnej gatunki nawłoci, w tym przede wszystkim nawłoc późna (= n. olbrzymia) i kanadyjska, rozprzestrzeniające się w Europie, są zaliczane do roślin inwazyjnych, prowadzących do zmniejszania się różnorodności gatunkowej zbiorowisk, do których wnikają. Gatunki te mogą się rozprzestrzeniać na duże odległości w wyniku rozsiewania przez wiatr ich

lekkich, zaopatrzonych w puch nasion. Gatunki te, dzięki wytwarzaniu gęsto splecionych kłęcz stopniowo zwiększają liczbę swoich pędów ograniczając, a następnie uniemożliwiając wzrost innych roślin. Zarówno nawłóć późna, jak też kanadyjska, w naszych warunkach, wyjątkowo skutecznie opanowują m.in. wszelkie powierzchnie niegdyś użytkowane rolniczo, w tym także łąki, które wyłączono z użytkowania lub takie, które są użytkowane zbyt rzadko. Zabiegiem, który w dłuższej perspektywie czasowej może prowadzić do ograniczenia ich udziału, a następnie do całkowitej eliminacji, jest koszenie połączone z usunięciem biomasy.

W przypadku podejmowania działań zaradczych na powierzchniach łąk już opanowanych przez nawłóć lub z ich dużym udziałem, najczęściej zaleca się koszenie dwukrotne w ciągu sezonu wegetacyjnego, zaplanowane tak, by nie dopuścić do zakwitania i wydania nowych nasion przez nawłóć. W odniesieniu do łąk, na których przeprowadza się koszenie naprzemienne - tzn. w danym roku jedna część jest objęta zabiegiem koszenia, a inna pozostaje niekoszona przez cały sezon, należałoby zweryfikować założenia i harmonogram przeprowadzanych zabiegów, ponieważ przerwy w wykonywaniu koszenia umożliwiają kwitnienie i rozsiewanie się nawłoci na wydzielonych fragmentach łąk, co praktycznie uniemożliwia eliminację tych roślin z całego kompleksu. W takim wypadku można wziąć pod uwagę wprowadzenie corocznego koszenia, przy jednoczesnym zróżnicowaniu płatów pod względem terminu i częstości wykonywanych tego zabiegu. Dla przykładu w danym roku, w jednej części może to być dwukrotne koszenie, a w drugiej koszenie jednokrotne późne, przed rozwojem kwiatów nawłoci, a w kolejnym roku na odwrót. Przemiennosc i rodzaj tych zabiegów w odniesieniu do konkretnych części kompleksów łąkowych powinno się uzależnić od charakteru łąk wchodzących w jego skład. O ile w przypadku łąk świeżych koszenie dwukrotne nie spowoduje zmian w różnorodności gatunków rodzimych, to w przypadku łąk trzęślicowych pożądane byłoby ograniczenie liczby zabiegów koszenia do jednego i przesunięcie go na drugą część sezonu wegetacyjnego, gdyż łąki te zazwyczaj są bogate w gatunki późno zakwitające i wydające nasion. Jednak także w przypadku tych zbiorowisk łąkowych termin koszenia nie powinien być późniejszy niż początek kwitnienia nawłoci późnej i kanadyjskiej.

Wrocław, 10 sierpnia 2020 r.

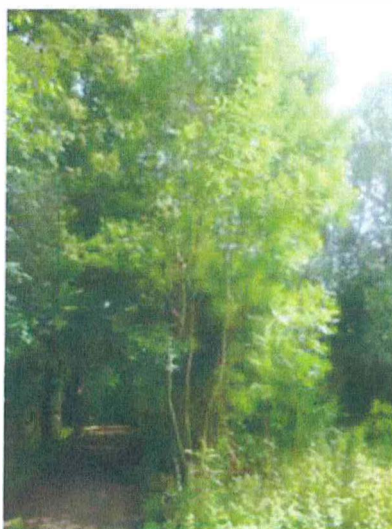
4-1

Prof. dr hab. **DARIUSZ TARNAWSKI**

Prof. dr hab. DARIUSZ TARNAWSKI,
specjalista zoolog-entomolog,
Zarząd Miasta Wrocław
ul. ...

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
ul. Białokórnica 26, 50-134 Wrocław

Inwentaryzacja jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* L.
jako potencjalnych siedlisk przeplatki matorny *Euphydryas maturna* (LINNAEUS, 1758)
na terenach przy Lesie Kuźnickim we Wrocławiu

Obserwacje prowadziłem 29 lipca oraz 5 i 6 sierpnia 2020 roku przy słonecznej pogodzie (temperatura 23-28°C).

Pod uwagę brałem większe skupiska jesionów wyniosłych *Fraxinus excelsior* L. będące potencjalnymi siedliskami przeplatki matorny *Euphydryas maturna* (L.), gdyż najbliższe aktywne stanowiska tego gatunku znajdują się niedaleko na obszarach Natura 2000 "Las Pilczycki" i "Dolina Widawy".

Wyniki inwentaryzacji

Jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior* L.

GPS 1554: N51 07.654 E16 56.542 - pojedynczy mały jesion wyniosły.

GPS 1555: N51 07.668 E16 56.544 - pojedynczy mały jesion wyniosły.

- GPS 1556: N51 07.667 E16 56.519 - pojedynczy mały jesion wyniosły.
- GPS 1557: N51 07.730 E16 56.527 - ściana Lasu Kuźnickiego z jesionami wyniosłymi.
- GPS 1558: N51 07.674 E16 56.482 - ściana Lasu Kuźnickiego z jesionami wyniosłymi.
- GPS 1559: N51 07.649 E16 56.455 - skraj Lasu Kuźnickiego koło stawu z jesionami wyniosłymi.
- GPS 1560: N51 07.626 E16 56.413 - grupa jesionów wyniosłych nad Ślężą.
- GPS 1561: N51 07.512 E16 56.458 - grupa jesionów wyniosłych nad Ślężą.
- GPS 1566: N51 07.788 E16 56.577 - na ścianie Lasu Kuźnickiego jesiony wyniosłe.
- GPS 1567: N51 07.788 E16 56.600 - w pobliskim zagajniku stykającym się z Lasem Kuźnickim dużo siewek i młodych jesionów wyniosłych (fot. 2). **Rośnie tutaj też na powierzchni około 16 m² barwinek pospolity *Vinca minor* L.¹** (fot. 3).
- GPS 1571: N51 07.823 E16 56.825 - pojedynczy jesion wyniosły o wysokości 5 m (skraj łąki silnie zarośniętej trzciną pospolita *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUD i nawłocią *Solidago* spp. oraz krzaczastymi wierzbami *Salix* spp., miejscami też wiązkówki błotne *Filipendula ulmaria* (L.) MAXIM.(fot.).
- GPS 1573: N51 07.803 E16 56.861 - teren zarośnięty głógami *Crataegus* spp., nawłociami *Solidago* spp., jeżynami *Rubus* spp., wrotyczami pospolitymi *Tanacetum vulgare* L. (fot. 4), kilka małych jesionów wyniosłych. W jednym miejscu duży płat rdestowców ostrokończystych *Reynoutria japonica* HOUTT. (fot. 5).
- GPS 1574: N51 07.710 E16 56.617 - za blaszanym płotem grupa czterech jesionów wyniosłych (około 4 m wysokości).
- GPS 1575: N51 07.618 E16 56.552 - pojedynczy jesion wyniosły (fot. 1).
- GPS 1576: N51 07.467 E16 56.460 - grupa jesionów wyniosłych w pobliżu starorzecza Ślęzy (fot. 6).

W trakcie inwentaryzacji 29 lipca oraz 5 i 6 sierpnia 2020 roku nie znalazłem na badanych jesionach wyniosłych oprzędów z gąsienicami przeplatki maturny. **Jednak na obrzeżach Lasu Kuźnickiego i nad rzeką Ślężą są dogodne i właściwe siedliska dla tego gatunku motyla. Mogą one być zasiedlone przez motyle migrujące z doliny Odry.**

***Euphydryas maturna* (LINNAEUS, 1758) przeplatka maturna
(kod gatunku - 1061) - motyl (Lepidoptera) z rodziny rusalkowatych (Nymphalidae).**

¹ Roślina była objęta w Polsce częściową ochroną gatunkową na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Od 2014 roku nie podlega ochronie. Zagrożona ze względu na swoje walory dekoracyjne. Często jest bowiem wykopywana ze stanowisk naturalnych do uprawy jako roślina ozdobna.

Rozsiedlenie

Gatunek o rozmieszczeniu w Polsce rozproszonym na kilka arealów oraz izolowanych stanowisk na Podlasiu, Mazowszu, Lubelszczyźnie, Dolnym Śląsku z Sudetami, a w przeszłości też na Podkarpaciu, Mazurach i Pomorzu Zachodnim. Na kilku stanowiskach wyginął (np. Puszcza Białowieska).

Bionomia

Motyle pojawiają się w jednym pokoleniu: 3/V-3/VI. Rozwój larwalny przebiega początkowo na jesionach wyniosłych *Fraxinus excelsior* L., po zimowaniu gąsienic też na roślinach runa i krzewach: *Veronica* spp., *Plantago* spp., *Salix* spp., *Viburnum* spp., *Lonicera* spp. Faza początkowa ma miejsce głównie na młodych drzewkach jesionów wyniosłych lub na nisko położonych gałęziach starszych drzew (na wys. 1-5 m nad ziemią) w miejscach o dobrej ekspozycji słonecznej, ale osłoniętych od wiatrów. Młode gąsienice żyją społecznie, w grupach do 150 osobników, we wspólnym oprzędzie między szczytowymi liśćmi. Po przezimowaniu rozpraszają się na dnie lasu, gdzie też na początku maja dochodzi do ich przepoczwarczenia.

Bardzo ważna dla przetrwania populacji gatunku jest obecność polan, wałów, przydroży, łąk i innych luk śródleśnych i przyleśnych z różnorodną, bogatą roślinnością, a zwłaszcza takimi roślinami, które kwitną na przełomie maja i czerwca, stanowiąc źródło pożywienia dla dorosłych motyli w okresie rójki.

Zagrożenia i ich przyczyny

W najbliższych latach niedostatek jesionów wyniosłych może okazać się najdotkliwszym zagrożeniem dla populacji przeplatki maturny. Poważnym zagrożeniem dla tego gatunku jest choroba zamierania jesionów. Pewne niebezpieczeństwo może nieść wyrąb lasów łęgowych i przebudowa drzewostanów eliminująca jesiony wyniosłe oraz zmiana stosunków wodnych w najbliższym otoczeniu rzek. Innym zagrożeniem jest zwalczanie w lasach łęgowych gatunków owadów uznanych z gospodarczego punktu widzenia za szkodliwe.

Aktualne sposoby ochrony

Gatunek podlegający ochronie w całej Unii Europejskiej. Ujęty w *Polskiej czerwonej księdze zwierząt – Bezkręgowce*. W Polsce podlega ścisłej ochronie. Jego status zarówno w *Europejskiej czerwonej liście motyli*, jak i na *Czerwonej księdze gatunków zagrożonych* jest

oceniony jako narażony na wyginięcie - VU (vulnerable), co odpowiada stanowi obecnemu tego gatunku.

Proponowane sposoby ochrony

Wskazane jest utrzymywanie i tworzenie niewielkich polan oraz preferowanie młodników jesionowych. Konieczne jest także utrzymanie właściwych stosunków wodnych na obszarach występowania przeplatki matorny.

PODSUMOWANIE

Potencjał siedliska przeplatki matorny *Euphydryas maturna* (L.) w Kuźnikach mogą stanowić ważny łącznik w podstawowym korytarzu ekologicznym biegnącym od doliny Odry do doliny Ślęzy. Dlatego bardzo potrzebna i niezbędna jest ochrona tych terenów z jesionami wyniosłymi.

ZALECENIA NA TEMAT OCHRONY POTENCJALNEGO STANOWISKA PRZEPLATKI MATORNY NA KUŹNIKACH

1. Ograniczyć odpływ wody z tego terenu poprzez budowę zastawek na rowie biegnącym wzdłuż brzegu Lasu Kuźnickiego. W lasach łęgowych konieczne jest utrzymanie właściwych stosunków wodnych na obszarach występowania jesionów wyniosłych.
2. Popierać i chronić naturalne odnowienia drzewostanów jesionowych.
3. Całkowicie zrezygnować z wycięcia jesionów wyniosłych.

Wrocław, 10 sierpnia 2020 r.

Prof. dr hab. *DARIUSZ TARNAWSKI*

Dokumentacja fotograficzna

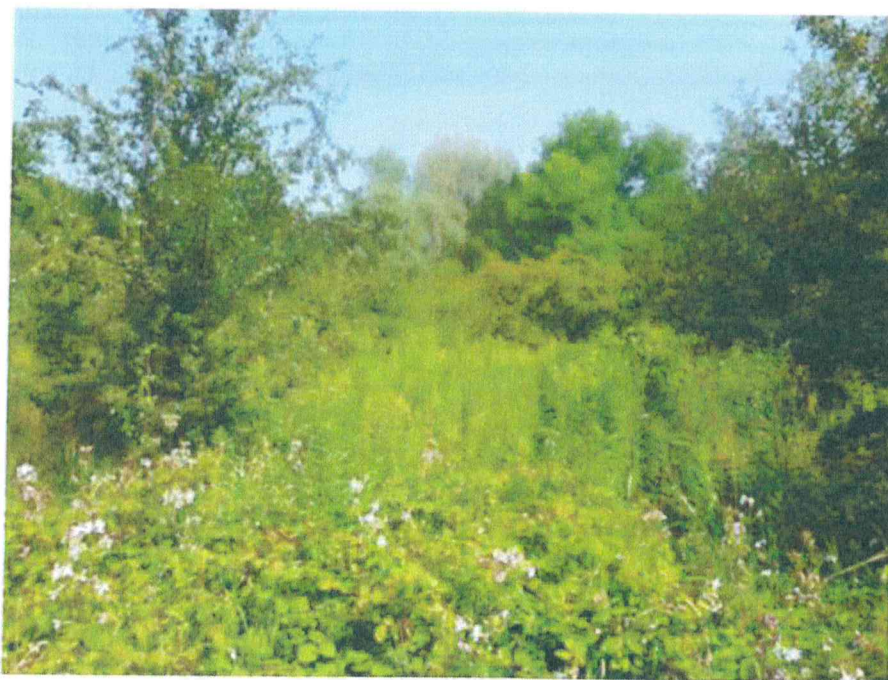
Fot. 1. Młody jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L. - potencjalne siedlisko przeplatki maturalnej *Euphydryas maturna* (L.) - GPS 1575 (fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 2. Siewka jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior* L. - GPS 1567
(fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 3. Barwinek pospolity *Vinca minor* L. - GPS 1567
(fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 4. Fragment zarośnięty głógami *Crataegus* spp., nawłociami *Solidago* spp., jeżynami *Rubus* spp., wrotyczami pospolitymi *Tanacetum vulgare* L. i kilkoma jesionami wyniosłymi
- GPS 1573 (fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 5. Fragment zarośnięty głógami *Crataegus* spp., nawłociami *Solidago* spp., jeżynami *Rubus* spp. oraz dużym płatem rdestowców ostrokończystych *Reynoutria japonica* HOUTT.
- GPS 1573 (fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 6. Fragment starorzecza Ślęzy z grupą jesionów wyniosłych - GPS 1576
(fot. D. TARNAWSKI).

Prof. dr hab. DARIUSZ TARNAWSKI
Specjalista zoolog-entomolog.
Zatrudniony: Uniwersytet Wrocławski.

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA
ul. Białoskórnicza 26, 50-134 Wrocław

Propozycja powołania pomnika przyrody w Lesie Kuźnickim we Wrocławiu

Na skraju Lasu Kuźnickiego rośnie bardzo okazały i rozłożysty dąb szypułkowy *Quercus robur* L. (fot. 1), który jest godny należytej ochrony.

Dane szczegółowe

Pomnikowy dąb szypułkowy *Quercus robur* L.

GPS 1565: N51 07.746 E16 56.535 - okazały dąb szypułkowy o obwodzie 420 cm (fot. 1), stan zdrowotny według skali Pacyniaka - I. Obrośnięty trzema starymi bluszczami pospolitymi *Hedera helix* L. (obecnie suchymi) - jakiś wandal (zapewne najbliższy działkowicz) je odciał (fot. 2-4) i korzenie wykarczował (fot. 5).

Dąb ten spełnia wszystkie warunki by być pomnikiem przyrody¹. Należy opracować wniosek o powołanie pomnika przyrody i skierować go do Rady Miejskiej Wrocławia.

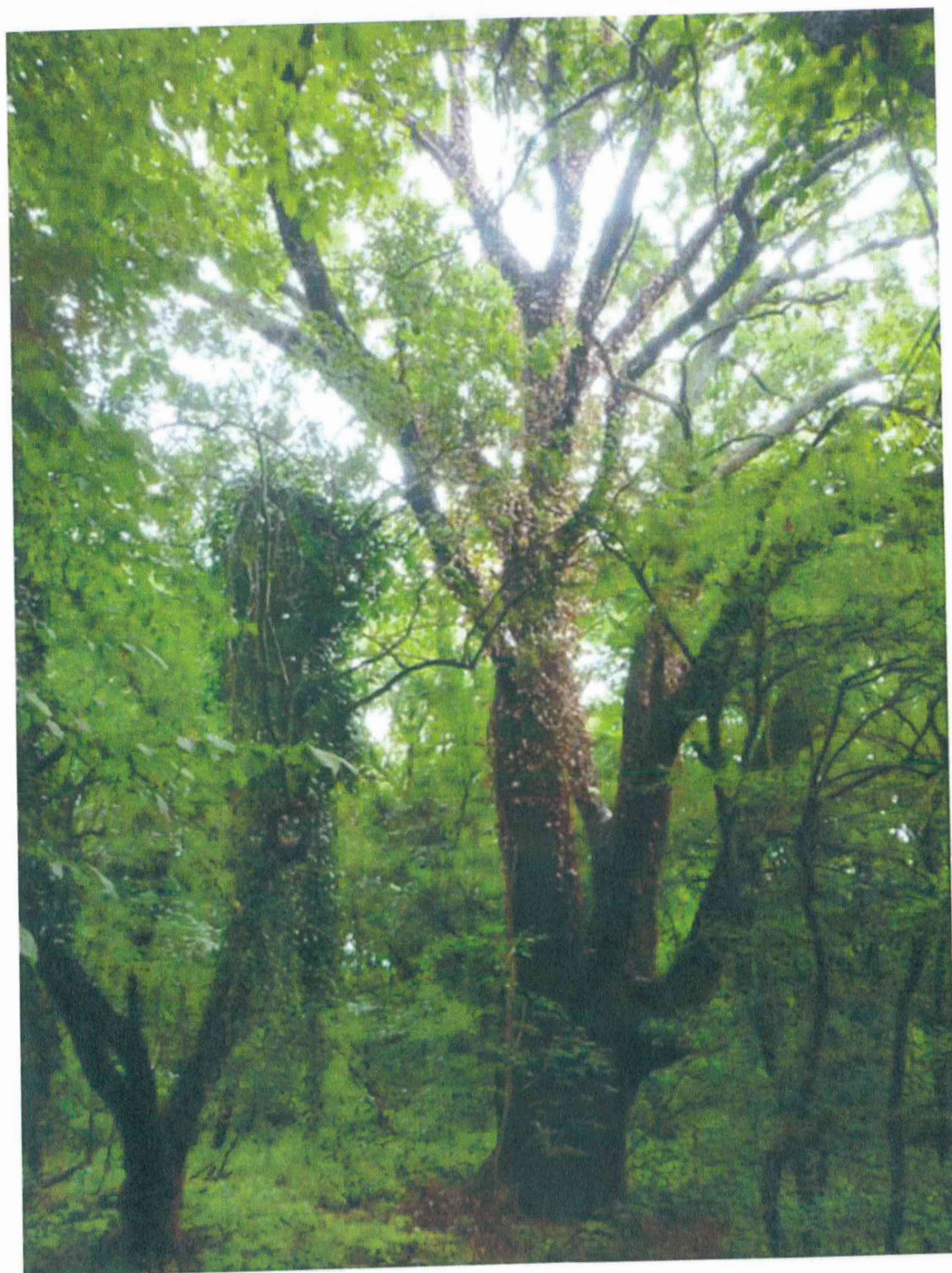
Dzięki temu drzewo to będzie lepiej chronione i być może zabezpieczy to je przed kolejnymi aktami wandalizmu.

Wrocław, 10 sierpnia 2020 r.

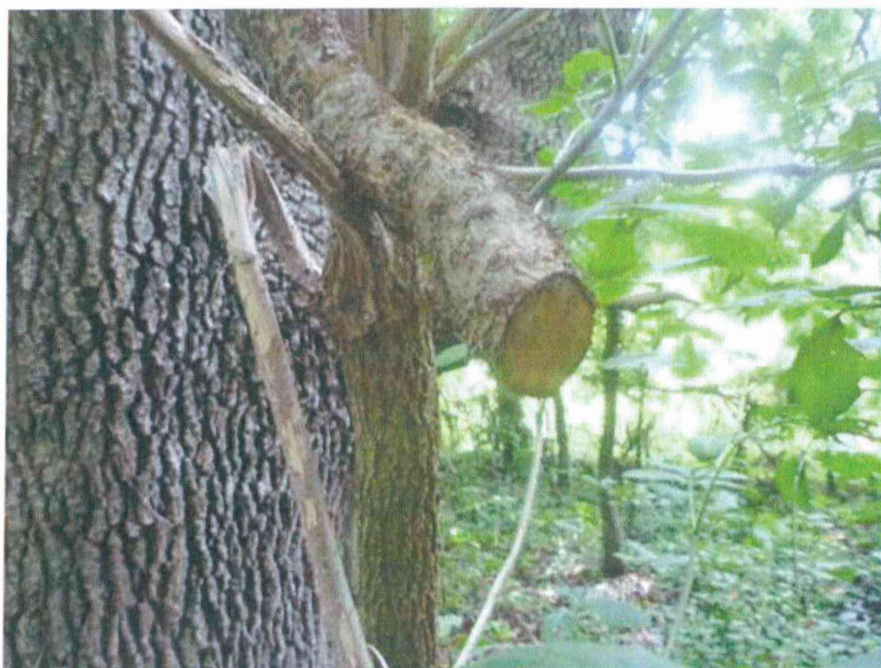
Prof. dr hab. **DARIUSZ TARNAWSKI**

¹ Rozporządzenie ministra środowiska z 4 grudnia 2017 r.

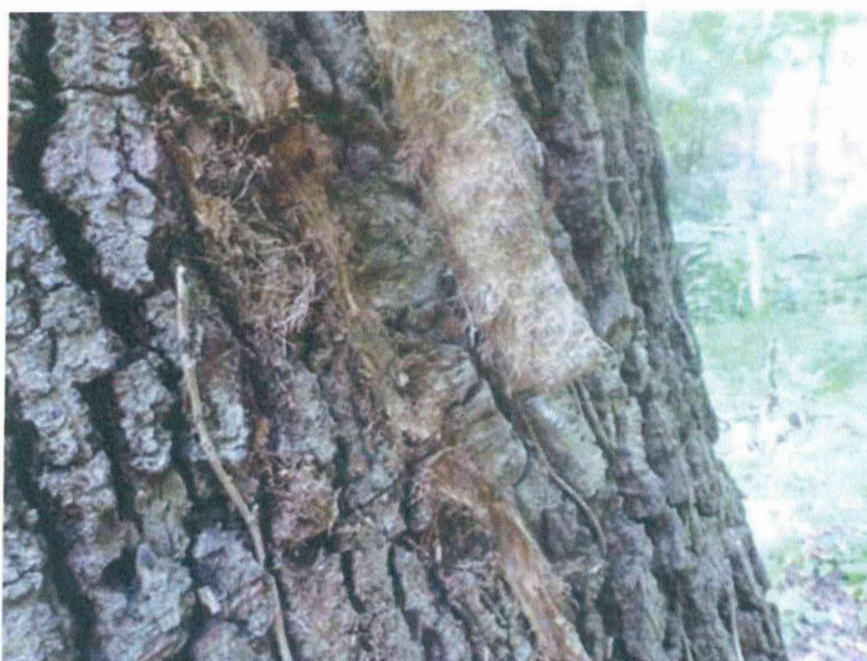
Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1. Okazały dąb szypułkowy - GPS 1565
(fot. D. TARNAWSKI).

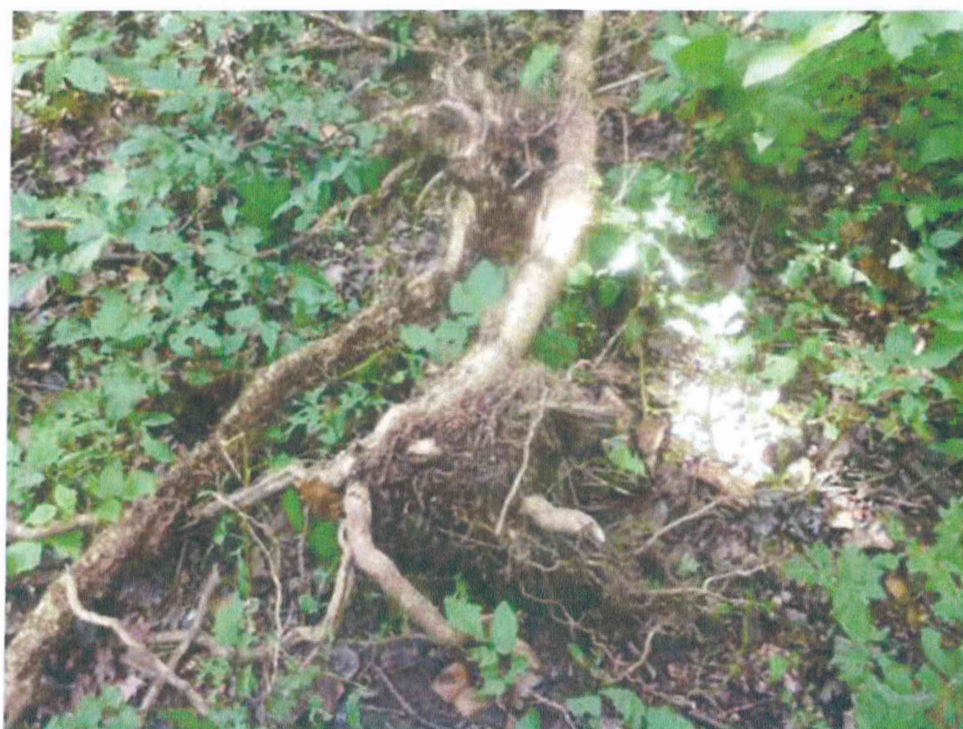
Fot. 2. Zniszczony bluszcz pospolity, okaz nr 1 - GPS 1565
(fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 3. Zniszczony bluszcz pospolity, okaz nr 2 - GPS 1565
(fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 4. Zniszczony bluszcz pospolity, okaz nr 3 - GPS 1565
(fot. D. TARNAWSKI).

Fot. 5. Zniszczony bluszcz pospolity, wykarczowane korzenie - GPS 1565
(fot. D. TARNAWSKI).

ZAŁĄCZNIK NR 8: ODDZIAŁYWANIE ZABUDOWY TERENÓW PODMOKŁYCH NA ZASOBY WODNE I TOPOKLIMAT OSIEDLA KUŹNIKI (EKSPERTYZA HYDROLOGICZNA).

Oddziaływanie zabudowy terenów podmokłych i z płytko występującymi wodami
podziemnymi na zasoby wodne i topoklimat na przykładzie osiedla Kuźniki we Wrocławiu

dr Sylwester Kraśnicki
Ludów Polki, sierpień 2020 r.

Ekspertyza dla
towarzystwa Ekologicznego "KO-UNIA"
ul. Białogórska 26, 50-134 Wrocław

Osiedle Kuźniki we Wrocławiu na zachodzi raniż z doliny Słęzy. W dolinie tej rzeki
znajdują się obszary o płytko występujących w dach podziemnych, często na głębokości mniej
niż 1 metr w utworach akumulacji rzecznej, głównie w amulach piaszczysto-mulkowych. W
pozostałej części doliny Słęzy wody podziemne występują na głębokości 1-2 metrów, a na obszarze
osiedla Kuźniki na głębokości 2-5 m.

W dolinie Słęzy wody podziemne pierwszego poziomu wodonośnego mają zwierciadło
swobodne i stabilizuje się ono na rzędnych 112,5-117,5 m. n. p. m. W północnej części obszaru
osiedla Kuźniki, zabudowanego z miocenskich ilowców, wody podziemne występują w bardzo
zmiennych warunkach, a na pozostałej części zabudowanej z piasków i żwirów wodonośnych, ch
jest to zwierciadło swobodne, a miejscami naporowe. W omawianym obszarze pierwszy poziom
wodonośny nie stanowi głównego poziomu wodonośnego.

W związku z płytko występującymi wodami podziemnymi w omawianym fragmencie doliny
Słęzy występują w nim obszary podmokłe, starorzecza oraz rowy melioracyjne, dawne koryto tej
rzeki oraz zbiornik wodny w jej zakolu.

W dolinę Słęzy wkraczają od czasu inwestycji budowlanej głównie związane z
rozbudową osiedla Kuźniki. Inwestycje o charakterze realizowane lub planowane na następujących
terenach, wymienione są w Tabeli 1.

Tabela 1. Powierzchnie wybranych terenów z planu miejscowego
zagospodarowania pokrojoną w dolinie Słęzy lub w jej sąsiedztwie.

Num. r. terenu z planu	Powierzchnia [ha]
62P/2	2,8
14N1	1,2
2MW/3	2
21W/2	0,8
21W1	2

Ryc. 1. Stosunki hydrogeologiczne w dolinie Ślęzy w rejonie osiedla Kuźniki.

Z budową budynków mieszkalnych wiąże się szereg negatywnych oddziaływań na wody podziemne. Pierwszym z nich jest drenaż wód podziemnych zarówno z wykopów budowlanych jak i spod postawionych budynków. Jeśli na danym terenie instalacje drenarskie są zainstalowane na stałe, to jego zasoby wodne zostaną trwale uszczuplone. Przykładowo, jeśli na obszarze wyżej wymienionych obszarów inwestycyjnych, o łącznej powierzchni 8,8 ha, zwierciadło wód podziemnych zostałoby trwale obniżone o 1 metr, to zasoby statyczne wód podziemnych na tym obszarze zostaną uszczuplone o około 15000 m³. Oddziaływanie drenażu wód podziemnych wykracza poza obszary inwestycyjne. Zwierciadło wód podziemnych zostanie również obniżone na terenie otaczającym dany obszar inwestycyjny, a obniżenie to będzie szczególnie intensywne pomiędzy danym obszarem inwestycyjnym, a korytem Ślęzy. Jest to oddziaływanie potencjalnie szkodliwe dla siedlisk podmokłych w dolinie Ślęzy.

W trakcie prac budowlanych na danym obszarze inwestycyjnym może także dojść do niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych z maszyn i pojazdów. Litera przetworzonego oleju silnikowego może zanieczyścić nawet 5000 m³ wody. Płytko występujące zwierciadło wód podziemnych oraz usunięcie warstwy glebowej w trakcie robót gwarantują, że w razie wycieku substancji ropopochodnych wody podziemne zostaną zanieczyszczone. Niektóre z substancji ropopochodnych (na przykład ksyleny i niektóre chloropochodne węglowodórów) są na tyle trwale, że nie ulegną szybkiemu rozkładowi w wodach podziemnych. Zanieczyszczenia te będą migrować w wodach podziemnych w kierunku koryta Ślęzy oddziałując po drodze na obszary podmokłe występujące w jej dolinie.

Zajmowanie nowych terenów pod zabudowę to zwiększanie powierzchni obszarów o nawierzchni utwardzonej, nieprzepuszczalnej dla wód opadowych. Obecnie, w okresie intensywnych zmian klimatu, obserwuje się w Polsce rosnący udział opadów gwałtownych, nawałnych kosztem opadów rozlewnych. Skutkiem tego są częstsze obecnie gwałtowne wzebrania i powodzie, tzw. flash floods. Na powierzchniach utwardzonych ich skutki są szczególnie dotkliwe, ponieważ tutaj nawet wody opadowe, które nie są w stanie wsiąknąć, stanowią dodatkowe zagrożenie podtopień. Ponadto, zwiększenie powierzchni utwardzonych to większy ładunek zanieczyszczeń spłukiwanych z nich do kanalizacji burzowej, a częściowo także na przyległe obszary podmokłe w dolinie Ślęzy.

Opisane powyżej zjawiska nie pozostają bez wpływu na topoklimat osiedla Kuźniki w Wrocławiu. Przenaczenie kolejnych hektarów pod zabudowę zmniejsza powierzchnię, na której woda może wsiąknąć w grunt i z niego parować. Zmniejszanie takich powierzchni powoduje wzrost wahań temperatury powietrza i zmniejszenie jego wilgotności na powierzchniach utwardzonych. Zabudowa terenu wiąże się również z usunięciem drzew z takiego obszaru, co dodatkowo

intensyfikuje takie zjawiska. Skutki zmian klimatu na obszarze miasta Wrocławia stają się silniej odczuwalne między innymi dlatego, że najwyższe notowane temperatury osiągają wyższe wartości na terenach zabudowanych, a mniejsza ilość terenów zielonych to niższa wilgotność powietrza. Następuje zintensyfikowanie niekorzystnych zjawisk miejskiej wyspy ciepła Wrocławia.

Niektóre spośród terenów wymienionych w tabeli 1 znajdują się częściowo w zasięgu terenów zalewanych w trakcie powodzi wymienianych na mapie zagrożenia powodziowego opracowanej przez Wody Polskie. Dotyczy to w szczególności terenów: 2MW/2 i 2MW/3, położonych na działkach: 15/10 i 15/11, których większość powierzchni znajduje się w strefie zalewanej w czasie powodzi. W mniejszym stopniu dotyczy to również terenów 2MW/1 i 6ZP/2, których niewielkie fragmenty znajdują się także w tej strefie.

Podsumowując, można stwierdzić, że planowana zabudowa doliny rzeki Ślęzy w rejonie osiedla Kuźniki będzie w różnorodny sposób oddziaływała na stosunki wodne. Zwiększy się zagrożenie ze strony gwałtownych wzbrań powodzi, a ponadto część planowanych budynków znajdzie się w strefie zalewowej rzeki Ślęzy.

2

Ryc. 2. Zasięg terenów zalewowych na terenie przewidzianym do zabudowy na działkach: 15/10 i 15/11.

ZAŁ. 9: INFORMACJA WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW

WUOZ
52368044

WZA 5183/47/2020 A
rkp 2191

ocaw Wr 1, 01.07.2020 r.

Adresat informuje o przedmiocie konserwatorskiej działki położonych we Wrocławiu nr: 2/31, 15/36, 27/3, 23, 24 z, obręb Kuźniki (wzr. resie kazanym na projekcie zagospodarowania terenu dołączonym do wniosku)

W odpowiedzi na pismo z dnia 16.06.2020 r., wpl. 17.06.2020 r., w sprawie jak wyżej informuję, że dla przedmiotowych nieruchomości obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Kuźniki w Dolinie Ślęzy we Wrocławiu (Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia nr XXXVI/825/12 z 28 grudnia 2012 roku). Zgodnie z zapisami cytowanego planu na całym obszarze planu wprowadzona została strefa ochrony konserwatorskiej zabytków archeologicznych. W strefie ochrony konserwatorskiej, o której mowa wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi. Ponadto na wymienionych działkach zlokalizowane jest stanowisko archeologiczne nr 12/121/79-28 AZP - osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, osada z wczesnego i późnego średniowiecza, osada kultury łużyckiej z epoki brązu-okresu halsztackiego, ślad osadniczy kultury przeworskiej z IV w., cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z IV okresu epoki brązu-okresu halsztackiego, cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego, grób szkieletowy z okresu neolitu, stanowisko wpisano do rejestru zabytków decyzją nr 169/32/A/1970 z dnia 30.12.1970 r. Wobec powyższego wszelkie prace ziemne na tym terenie należy poprzedzić badaniami archeologicznymi za pozwoleniem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obszar ten nie jest objęty innego rodzaju ochroną konserwatorską.

Nadmieniony powyżej plan miejscowy wskazuje, że przedmiotowe działki znajdują się w jednostce 2MW/1. Jednostka ta należy do terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego.

PROF. N. U. J. A. N. K. I
Wrocław, 01.07.2020 r.
mgr inż. Andrzej Kozłowski
mgr inż. Andrzej Kozłowski

Otrzymano: m.w.
1. Adresat
a/ oc2 a Wk law, Kuźniki
m.w.

<https://www.facebook.com/groups/110574709653625>

[https://www.facebook.com/groups/110574709653625/permalink/507901273254298/?_cft__\[0\]=AZXnYVprlNyTay28xdVkMUFYFmYp1opnV5wFZNgxT2snrwU6pEtkcx7CLnXsKTKq06Q_8BKR_AbF0ub9e_dJvwkYuqNpo3w9Bn2Nq0ylzZBUXeQXWWPsYrOsJwczV6Gw3leTzOrB6cCG63Bp79QOzjZl6aPuC4yF3q_lozVkgFXHnVlmhEMToV0W-J97RglS080r5ScchvWsalOQpfrMh5XBuM&_tn=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/groups/110574709653625/permalink/507901273254298/?_cft__[0]=AZXnYVprlNyTay28xdVkMUFYFmYp1opnV5wFZNgxT2snrwU6pEtkcx7CLnXsKTKq06Q_8BKR_AbF0ub9e_dJvwkYuqNpo3w9Bn2Nq0ylzZBUXeQXWWPsYrOsJwczV6Gw3leTzOrB6cCG63Bp79QOzjZl6aPuC4yF3q_lozVkgFXHnVlmhEMToV0W-J97RglS080r5ScchvWsalOQpfrMh5XBuM&_tn=%2CO%2CP-R)

Jak dowodzą wykopaliska archeologiczne, ludzie zamieszkiwali teren obecnych Kuźnik już w epokach brązu i żelaza. Z tych okresów pochodzą bowiem odkryte w Kuźnikach ślady osadnictwa w postaci pól grobowych, a ponadto liczne pozostałości chat i ziemianek z około V w. p.n.e. do VI w. n.e. Uczeni zgodni są co do kwestii, iż od epoki brązu omawiany obszar, jak zresztą w ogóle okolice Wrocławia, zamieszkiwała ludność prasłowiańska i słowiańska. Osadnicy niemieccy pojawili się tu przypuszczalnie w XIII stuleciu, gdyż pierwszy zapis historyczny o wsi pochodzący z 1288 roku, podaje nazwę Smedeveld (od 1743 roku - Schmiedefeld), czyli "pole kowala". Nazwa Kuźniki została wprowadzona po wyzwoleniu.

Wrocławskie archiwalia archeologiczne, stanowiące integralną część zbiorów zabytków archeologicznych, w okresie przed 1945 rokiem były gromadzone przez ALBERTUMSMUSEUM, a od 1931 roku głównie przez LANDESAMT FÜR VORGESCHICHTE. W wyniku działań wojennych ta logiczna struktura uległa zaburzeniu. Ocalała część zbiorów zabytkowych przejęło Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu, natomiast archiwalia związane z tymi zbiorami zostały rozproszone. Większość zbiorów dawnego Landesamt für Vorgeschichte znalazło się w Archiwum Państwowym, część w Muzeum Archeologicznym, przypuszczalnie fragmenty w Muzeum Narodowym we Wrocławiu. W trakcie działań wojennych zginęło dużo teczek archeologicznych, które były bezpośrednio związane z całym Wrocławiem.

NR 1. Stanowisko nr 1 dokładnie zlokalizowane na terenie Kuźnik przy ul. Sarbinowskiej (patrz mapka). Teren badano w 1907, 1914, 1923 i 1924 roku. Podczas badań wykopaliskowych w 1907 i 1914 roku odkryto cmentarzysko szkieletowe z okresu Neolitu oraz toporek kamienny, motykę w kształcie kopyta szewskiego, dłuto kamienne, 5 naczyń glinianych oraz fragmenty naczyń glinianych. W 1923 roku odkryto cmentarzysko ciałopalne z IV okresu epoki brązu - okres halsztacki, kultura łużycka oraz grób ciałopalny - okres późnolateński, kultura przeworska a w grobie naczynia gliniane, fragmenty naczyń glinianych oraz szpila i guzy z brązu oraz celtycką wazę glinianą. W 1924 roku odkryto na cmentarzysku szkieletowym z okresu neolitu, fragmenty naczyń glinianych. Jest dokumentacja z badań w 1923 roku. Są zdjęcia i rysunki zabytków.

NR 2. Stanowisko nr 3. Na mapce brak oznaczenia. Teren badano w 1924, 1926 i 1929 roku. W 1924 roku na cmentarzysku ciałopalnym z IV - V okresu epoki brązu, okres halsztacki, kultura łużycka odkryto naczynia gliniane i fragmenty naczyń glinianych. W 1926 roku odkryto naczynia gliniane i fragmenty naczyń glinianych. Jest dokumentacja z odkrycia i są rysunki zabytków.

NR 3. Stanowisko nr 4, bez dokładnej lokalizacji na terenie Kuźnik. Teren poddano badaniom w 1904 lub 1905 i 1933 roku. W (1904 - 1905) odkryto cmentarzysko szkieletowe i toporek kamienny, wszystko z okresu Neolitu. W 1933 roku odkryto osadę oraz cmentarzysko ciałopalne z IV - V okresu epoki brązu, kultura łużycka i fragmenty naczyń glinianych. Są rysunki zabytków.

NR 4. Stanowisko nr 6 dokładnie zlokalizowane przy ul. Puckiej róg Słupskiej. Teren poddano badaniom w 1928 i 1931 roku. W 1928 roku odkryto cmentarzysko ciałopalne z IV - V okresu epoki brązu, okres halsztacki, kultura łużycka. Na cmentarzu odkryto 2 naczynia gliniane a w 1931 roku odkryto fragmenty naczyń glinianych. Są rysunki zabytków.

NR 5. Stanowisko nr 8, bez dokładnej lokalizacji na terenie Kuźnik. Teren poddano badaniom w 1931 roku, gdzie odkryto naczynia gliniane pochodzące z II okresu epoki brązu, kultura przedłużycka. Jest rysunek zabytku.

NR 6. Stanowisko nr 9, dokładnie zlokalizowane. Ogródki działkowe Nadzieja w pobliżu ul. Sarbinowskiej. W 1914 roku odkryto naczynia gliniane na cmentarzysku ciepłopalnym. Chronologia nie określona.

NR 7. Stanowisko bez numeru i bez dokładnej lokalizacji na terenie Kuźnik. W 1916 roku - znalezisko luźne. Miedziana moneta Konstantyna I (306 - 337). Okres wpływów rzymskich, kultura przeworska.

NR 8. Stanowisko bez numeru i bez dokładnej lokalizacji. Teren badano w 1934 i 1939 roku. Znalezione w 1934 roku, 3 szkielety ludzkie oraz czaszkę. W 1939 roku znaleziono 3 czaszki ludzkie. Brak dodatkowych informacji.

NR 9. Stanowisko nr 1, dokładnie zlokalizowane, teren przy ul. Sarbinowskiej w Kuźnikach. W 1906 roku znaleziono kości mamuta z okresu Paleolitu. Kości przekazano do Geologischen Institut der Universität Breslau.

Informacje z książki „Demidziuk K.: „Archiwalia archeologiczne z terenu Wrocławia do 1945 roku”, wyd. Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu i Firma Akme Zdzisław Wiśniewski

Chronologia

Nazwa okresu	Czas trwania (lata p.n.e.)
III okres epoki brązu	1300–1100
IV okres epoki brązu	1100–900
V okres epoki brązu	900–700
VI okres epoki brązu	700–400

ZAŁ. 11: LISTA POPARCIA PROJEKTU UCHWAŁY

(PODPISY MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA),

strony kolejne